

การจัดโครงสร้าง หน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร

จัดพิมพ์โดย

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาวัฒนธรรมฯ (สำนักงาน ก.พ.ร.)

ถนนพิษณุโลก ตุสิต กทม. 10300

โทรศัพท์ 0-2356-9940

โทรสาร 0-2356-9910

ISBN : ISBN 978-974-499-754-8

ที่ปรึกษา	ดร.ทศพร	ศิริสมพันธ์	เลขานิคาร ก.พ.ร.
คณะกรรมการ	นางสาวสุนทรี ลูกาสงวน	ผู้อำนวยการภารกิจการพัฒนาองค์กรมหาชน	และหน่วยงานรัฐรูปแบบอื่นที่มิใช่ส่วนราชการ
นายศิริพงษ์	วัยวัฒน์	นักพัฒนาวัฒนธรรมฯ 8 ว	
นายยุทธชัย	อินปา	นักพัฒนาวัฒนธรรมฯ 4	

พิมพ์ที่ บริษัทเลคแอนด์พาวเดิน พรินติง จำกัด

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

ห้ามคัดลอก จัดพิมพ์ หรือทำซ้ำ ก่อนได้รับได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาวัฒนธรรมฯ

คำนำ

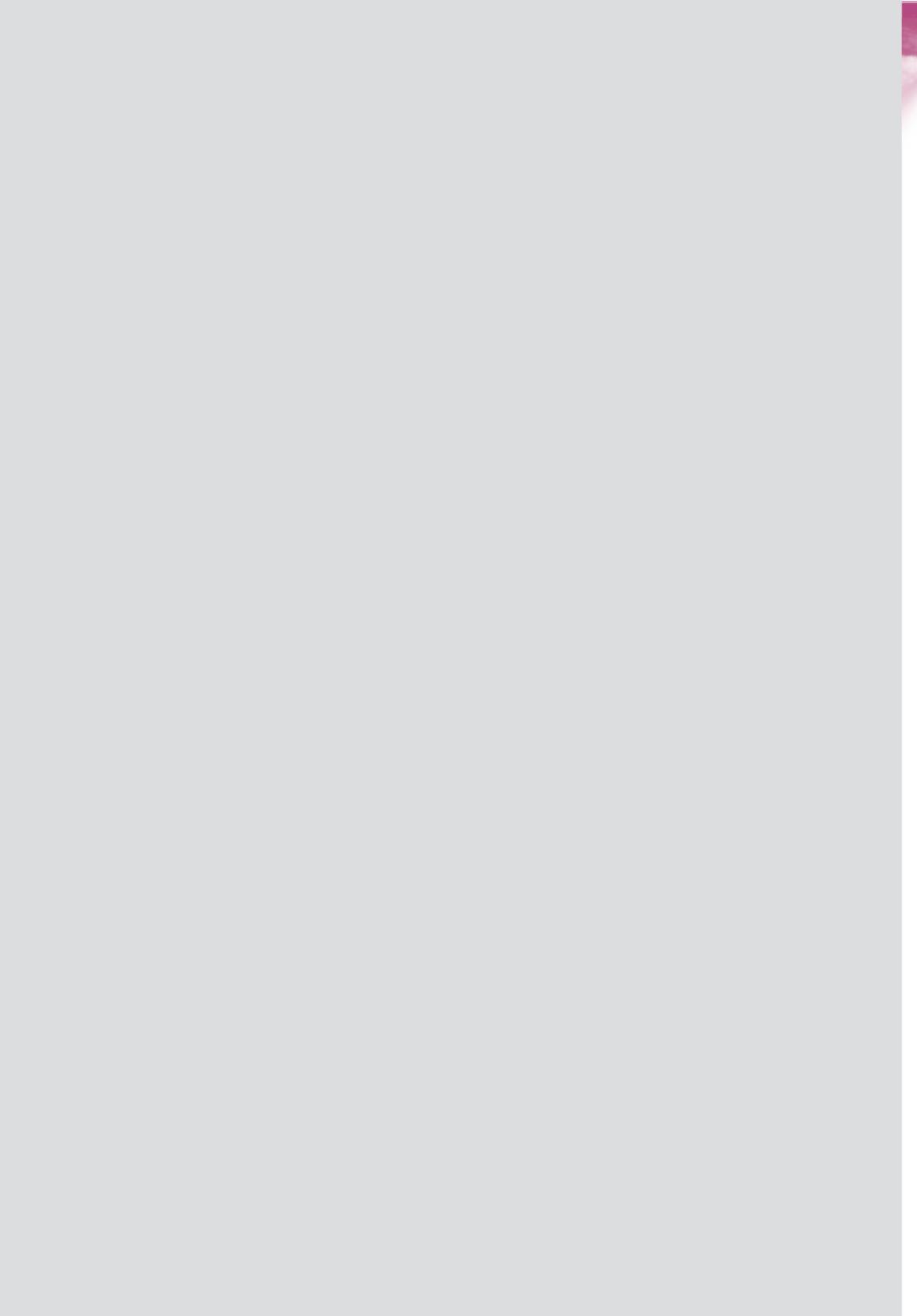
นับจากการจัดตั้ง สำนักงาน ก.พ.ร. ภายหลังจากการปฏิรูประบบราชการเมื่อปี พ.ศ. 2545 ภารกิจหลักด้านหนึ่งของ สำนักงาน ก.พ.ร. คือการปรับปรุงโครงสร้างระบบราชการ การปรับเปลี่ยนส่วนราชการเป็นองค์กรมหาชน หรือองค์กรรูปแบบอื่นที่มิใช่ส่วนราชการ รวมทั้ง การแบ่งส่วนราชการภายในของส่วนราชการที่เป็นกระทรวงทบวง กรม หรือส่วนราชการอื่น ในการดำเนินการตามภารกิจดังกล่าว สำนักงาน ก.พ.ร. ได้มีการจัดทำแนวทางการจัดโครงสร้างระบบราชการเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการต่อไป เป็นแนวทางในการจัดหน่วยงานของรัฐมาโดยตลอด ตัวอย่างเช่น การจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ แนวทางในการแบ่งส่วนราชการภายในกรม ขั้นตอนการจัดตั้งองค์กรมหาชน แนวคิดในการจัดตั้งหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ โดยในแต่ละเรื่องนั้นได้มีการออกหนังสือเวียนแจ้งให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐอื่นเพื่อทราบและถือปฏิบัติ เพื่อประโยชน์สำหรับข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ นิติบุคคล นักศึกษาและประชาชน ผู้สนใจเกี่ยวกับการจัดโครงสร้างหน่วยงานของรัฐ สำนักงาน ก.พ.ร. โดยภารกิจการพัฒนาองค์กรมหาชนและหน่วยงานของรัฐรูปแบบอื่นที่มิใช่ส่วนราชการจึงได้จัดทำเอกสารฉบับนี้ขึ้นเพื่อรวบรวมแนวคิด หลักการ มติคณะกรรมการต่อไป หนังสือเวียนของสำนักงาน ก.พ.ร. และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดโครงสร้างหน่วยงานของรัฐ ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ ส่วนที่ 2 การซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ ส่วนที่ 3 องค์กรมหาชน ส่วนที่ 4 หน่วยบริการรูปแบบพิเศษ และส่วนที่ 5 การแบ่งส่วนราชการภายในกรม

อนึ่ง ภารกิจการพัฒนาองค์กรมหาชนฯ ได้ว่าด้วยขอบเขตคุณค่าและภารกิจการพัฒนาระบบราชการ คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการที่เกี่ยวข้อง และผู้บริหารของสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ได้ให้คำแนะนำในการจัดทำแนวทางและหลักการต่าง ๆ จนสามารถนำเสนอเป็นหลักการที่ใช้บังคับ

สุดท้ายนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านไม่มาก ก็น้อย และหากผู้อ่านมีข้อแนะน้ำประการใด โปรดติดต่อมายังภารกิจการพัฒนาองค์กรมหาชนฯ สำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อที่จะได้นำข้อแนะน้ำดังกล่าวปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นต่อไป

สำนักงาน ก.พ.ร.

พฤษจิกายน 2551

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ 1 หลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ ในกำกับของฝ่ายบริหาร

● ที่มา	9
● สรุปสรัสวดีคัญ	9 - 10
● การนำหลักการไปใช้ประโยชน์	10
● หนังสือเรียนสำนักงาน ก.พ.ร. ที่เกี่ยวข้อง	11 - 26

ส่วนที่ 2 การซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ

● ที่มา	47
● สรุปสรัสวดีคัญ	47 - 48
● หนังสือเรียนสำนักงาน ก.พ.ร. ที่เกี่ยวข้อง	49 - 71

ส่วนที่ 3 องค์กรมหาชน

● หลักการและแนวคิด	85 - 94
● รายชื่อองค์กรมหาชนที่จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติ	95 - 117
● องค์กรมหาชน พ.ศ. 2542	
● มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับองค์กรมหาชน	119 - 123
● ขั้นตอนการจัดตั้งองค์กรมหาชน	125 - 143
● รายละเอียดของหลักเกณฑ์สำคัญตามมติคณะรัฐมนตรี	145 - 163
● แนวทางการบริหารของคณะกรรมการองค์กรมหาชน	165 - 177
● พระราชบัญญัติองค์กรมหาชน พ.ศ. 2542	179 - 191

ส่วนที่ 4 หน่วยบริการรูปแบบพิเศษ

● แนวคิดหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ	201 - 219
● กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง	221 - 245
● หนังสือเรียนสำนักงาน ก.พ.ร. ที่เกี่ยวข้อง	246 - 266

ส่วนที่ 5 แนวทางปฏิบัติการแบ่งส่วนราชการภายในกรม

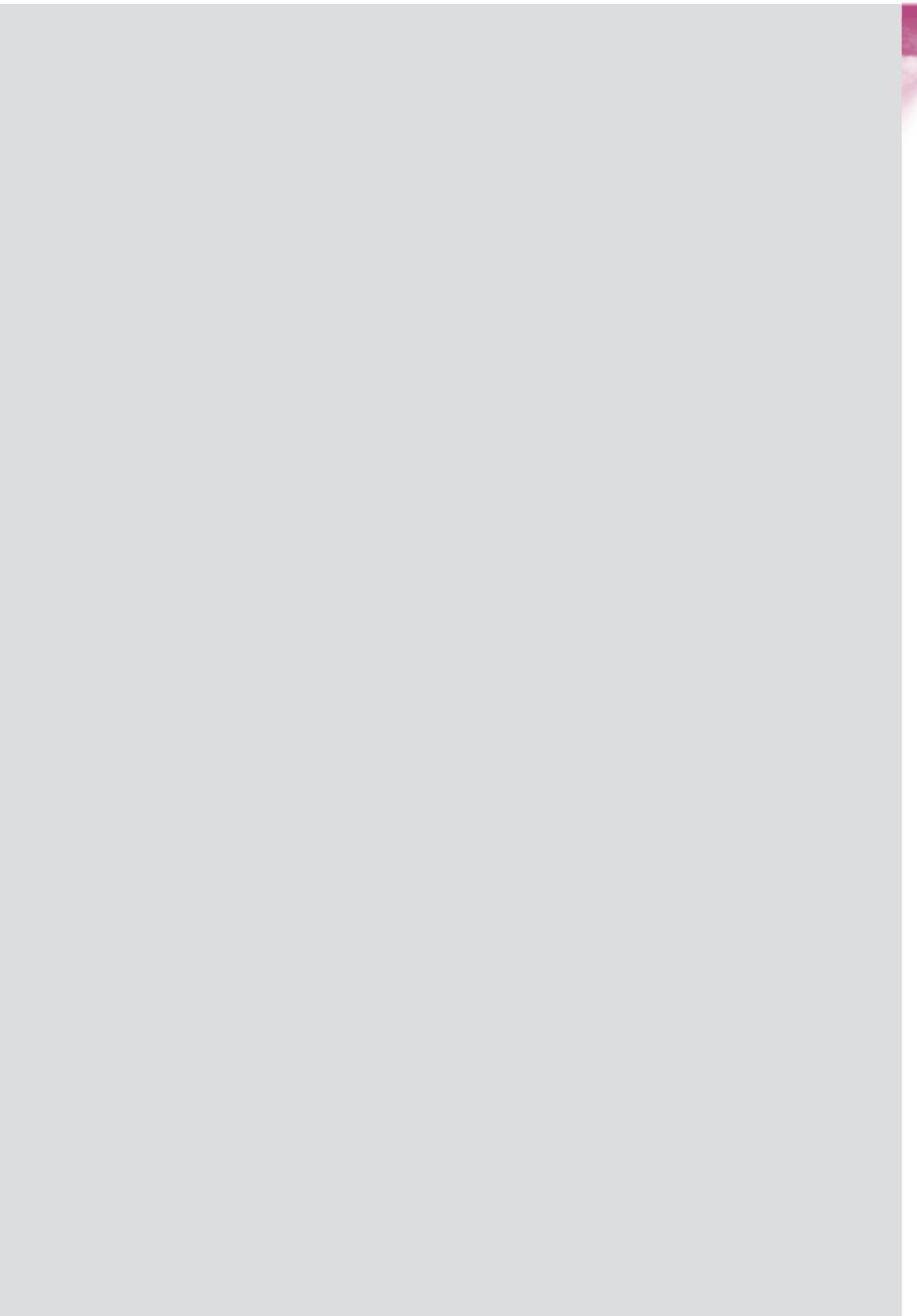
● ที่มา	279
● มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง	279 - 324
● แนวทางการจัดโครงสร้างหน่วยงานสนับสนุน กรณีงานตรวจสอบภายใน งานพัฒนาระบบบริหาร และงานตรวจสอบราชการในระดับกระทรวง	325 - 335

ส่วนที่ 1

หลักการจำแนกประเภท หน่วยงานของรัฐ ในกำกับของฝ่ายบริหาร

หลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ ในกำกับของฝ่ายบริหาร

1. ที่มา

คณะกรรมการประกาศเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2549 ได้พิจารณาเมื่อข้อสังเกตเกี่ยวกับการปฏิรูประบบราชการในช่วงที่ผ่านมา โดยเฉพาะในเรื่องของโครงสร้างระบบราชการซึ่งได้นำเรื่องใหม่ ๆ เข้ามายื่นในรอบของการปฏิรูประบบราชการ เช่น เรื่องขององค์กรความหลากหลาย เรื่องรัฐวิสาหกิจ เรื่องหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ นอกจากนี้ยังมีเรื่องของนิติบุคคลเฉพาะกิจ (SPV) ขณะนี้จึงมอบหมายให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ศึกษาในเรื่องของโครงสร้างของระบบราชการว่า ควรจะมีลักษณะอย่างไร

ก.พ.ร. จึงได้พิจารณาดำเนินการแต่งตั้ง อ.ก.พ.ร.เฉพาะกิจเกี่ยวกับการกำหนดหลักการจัดและพัฒนาโครงสร้างระบบราชการ เพื่อให้พิจารณาว่าลักษณะงานแบบใดเหมาะสมกับรูปแบบองค์กรแบบใด

คณะกรรมการประกาศเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2550 ได้พิจารณาเรื่องหลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐแล้ว มีมติเห็นชอบตามมติ ก.พ.ร. และสำนักงาน ก.พ.ร. ได้จัดทำหนังสือเรียนแจ้งมติคณะกรรมการรัฐมนตรีเกี่ยวกับ “หลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ” เพื่อให้ส่วนราชการทราบและถือปฏิบัติ

2. สรุปสาระสำคัญ

ก.พ.ร. พิจารณาจำแนกหน่วยงานของรัฐออกเป็นประเภทต่าง ๆ เพื่อสร้างรูปแบบองค์กรในภาคราชการประเภทต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับการดำเนินบทบาทภารกิจของภาครัฐที่มีความแตกต่างกันหลากหลายตามภารกิจแต่ละประเภทได้ และสามารถกำหนดกระบวนการบริหารงานภายใต้สอดคล้องกับประเภทภารกิจ เพื่อให้เกิดการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความคล่องตัวในการบริหารงานมากกว่ารูปแบบองค์กรที่เป็นหน่วยราชการ

กำหนดประเภทหน่วยงานของรัฐ โดยจำแนกเป็น 4 ประเภท คือ

1. ส่วนราชการ
2. รัฐวิสาหกิจ
3. องค์กรมหาชน
4. หน่วยงานของรัฐรูปแบบใหม่ ซึ่งได้จัดตามลักษณะขององค์กรแล้ว
จัดเป็นดังนี้

- องค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ
- กองทุนที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งเป็นเครื่องมือทางเศรษฐกิจของรัฐ

นอกจากนี้ ก.พ.ร. ได้พิจารณาเห็นว่า มีหน่วยงานอีกจำนวนหนึ่งที่ไม่เข้าตามหลักเกณฑ์การเป็นหน่วยงานของรัฐ แต่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นเครื่องมือของรัฐในการจัดทำบริการสาธารณะ ซึ่งได้จัดเป็น 3 ประเภท คือ

1. สาขาวิชาชีพ
2. สถาบันภายใต้มูลนิธิ ซึ่งอยู่ในกำกับหรือเป็นเครื่องมือของส่วนราชการ
3. นิติบุคคลเฉพาะกิจ

โปรดดูรายละเอียดใน หนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นรา 1200/ว 12 ลงวันที่ 28 สิงหาคม 2550 เรื่อง หลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ

3. การนำหลักการไปใช้ประโยชน์

ด้วยหลักการตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรีดังกล่าวนั้น เป็นแนวทางในการจำแนกประเภทเบื้องต้น ดังนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์จากแนวทางดังกล่าว สำนักงาน ก.พ.ร. จึงได้ศึกษา รวบรวมและจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ ซึ่งกฎหมายมิได้จำแนกประเภท ให้อย่างชัดเจน เพื่อเสนอต่อ อ.ก.พ.ร. เฉพาะกิจเกี่ยวกับการกำหนดหลักการจัดและพัฒนาโครงสร้างระบบราชการ และ อ.ก.พ.ร. ได้มีมติจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ ตามที่ปรากฏในตารางรายชื่อหน่วยงานของรัฐสี่ประเภท คือ

1. รายชื่อหน่วยงานของรัฐประเภทองค์กรมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติ องค์กรมหาชน พ.ศ. 2542 จำนวน 22 แห่ง
2. รายชื่อหน่วยงานของรัฐประเภทองค์กรมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติ เฉพาะ (หน่วยงานในกำกับ) จำนวน 14 แห่ง
3. รายชื่อหน่วยงานของรัฐประเภทองค์กรการของรัฐที่เป็นอิสระ จำนวน 8 แห่ง
4. รายชื่อหน่วยงานของรัฐประเภททรัพย์วิสาหกิจ จำนวน 58 แห่ง
5. รายชื่อมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จำนวน 13 แห่ง

ที่ นร ๑๙๐๐/ว ๑๒

สำนักงาน ก.พ.ร.
ถนนพิชัยโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง หลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ

เรียน (เรียน กระทรวง ทบวง กรม)

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือสำนักเลขานุการคณะกรรมการและรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๔๔๘๕ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่อง หลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ
๒. หลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ

ด้วยคณะกรรมการและรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๐ ได้พิจารณา มีมติเห็นชอบตามมติของ ก.พ.ร. เรื่องหลักเกณฑ์การจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้โดยมีข้อสังเกตให้ สำนักงาน ก.พ.ร. พิจารณาปรับปรุงถ้อยคำที่ใช้ในหลักเกณฑ์การจัดตั้งรัฐวิสาหกิจ และองค์กรตามที่เหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ก.พ.ร. ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ได้พิจารณาปรับปรุงถ้อยคำตามข้อสังเกตของคณะกรรมการและรัฐมนตรีแล้ว ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ สำนักงาน ก.พ.ร. จึงขอส่งมติคณะกรรมการและรัฐมนตรีและหลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐซึ่งได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว มาเพื่อ征求意见 ดังต่อไปนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายทศพร ศิริสมพันธ์)
เลขาธิการ ก.พ.ร.

กลุ่มพัฒนาระบบโครงสร้างราชการ

โทร. ๐ ๒๗๕๖ ๙๙๔๐

โทรสาร ๐ ๒๗๕๖ ๙๙๑๐

สำนักงาน ก. สิ่งที่ส่งมาด้วย	๖
รับที่	๐๔๐๙๕
วันที่	๑๘ เม.ย. ๒๕๕๐
เวลา	

ค่าวันที่สุด

ที่นร ๐๔๐๖/๔๔๔๙

สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๖ เมษายน ๒๕๕๐

เรื่อง หลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ

เรียน เลขาอธิการ ก.พ.ร.

อ้างถึง หนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/๒๔ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๐

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๙.๓/๔๔๔๙
ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๐
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๒๐๑/๒๓๗๗
ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๐
๓. สำเนาหนังสือกระทรวงคมนาคม ด่วนที่สุด ที่ คค (ปศร) /๐๒๐๐.๓/๖๑
ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๐
๔. สำเนาหนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด
ที่ ทส ๐๒๐๗.๒/๗๙๙ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๐
๕. สำเนาหนังสือกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด่วนที่สุด
ที่ วว (ปศร) ๐๒๑๑/๔๐๐๒๓๗ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๐
๖. สำเนาหนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนมาก ที่ นร ๐๗๐๓.๑/๒๓๕
ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๐
๗. สำเนาหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๐๐๙.๓.๑/๓๕๙
ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๐

ตามที่ได้เสนอเรื่อง หลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ ไปเพื่อดำเนินการ
ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงบประมาณ และสำนักงาน ก.พ.
ได้เสนอความเห็นมาเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปราภูมิคุณสำเนาหนังสือ
ที่ส่งมาด้วยนี้

คณะกรรมการตีประชุมเปรียญเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ลงมติว่า

๑. เห็นชอบตามติดคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ใน การประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๐ และครั้งที่ ๒/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ เรื่อง หลักเกณฑ์การจ้างแบบนิยมของรัฐ ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ ทั้งนี้ ให้สำนักงาน ก.พ.ร. รับความเห็นและข้อสังเกตของกระทรวงคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสำนักงบประมาณ ไปพิจารณาด้วย

๒. คณะกรรมการตีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

๒.๑ ให้สำนักงาน ก.พ.ร. พิจารณาปรับปรุงเกณฑ์การจัดตั้งองค์กรมาชัน ให้ครอบคลุมกรณีหน่วยงานหลายแห่งที่มีฐานะเป็นองค์กรมาชันซึ่งได้ตราเป็นพระราชบัญญัติเฉพาะ จัดตั้งขึ้นก่อนการประกาศใช้พระราชบัญญัติองค์กรมาชัน พ.ศ. ๒๕๔๙ เช่น มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาลแห่ง และสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ เป็นต้น

๒.๒ ให้สำนักงาน ก.พ.ร. พิจารณาปรับปรุงถ้อยคำที่ใช้ในหลักเกณฑ์การจัดตั้ง รัฐวิสาหกิจและองค์กรมาชันที่ว่า “... จำเป็นต้องใช้อำนาจรัฐบังคับฝ่ายเดียวต่อประชาชน ...” ซึ่งสื่อความหมายที่ไม่ครอบคลุมองค์กรมาชันที่มีวัตถุประสงค์หลักในการให้บริการ เช่น มหาวิทยาลัย ให้เหมาะสมและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

๒.๓ ให้สำนักงาน ก.พ.ร. รับไปพิจารณาในรายละเอียดและประสานหารือ การดำเนินการกับกระทรวงที่เกี่ยวข้องกรณีรัฐวิสาหกิจจำนวนประมาณ ๑๐ แห่ง ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่อาจ จัดตั้งเป็นองค์กรมาชันต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ สำนักเลขานิการคณะกรรมการตีแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ตามบัญชีแนบท้ายทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

๗

(นายสุรชัย ภู่ประเสริฐ)

รองเลขานิการคณะกรรมการตี ปฏิบัติราชการแทน

เลขานิการคณะกรรมการตี

๑๒ เม.ย. ๒๕๕๐

โทร. ๐ ๒๒๕๐ ๕๐๐๐ ต่อ ๓๒๕

โทรสาร ๐ ๒๒๕๐ ๙๐๖๔ (๕๕๐-๓-๐๘) ชั้นพล

www.cabinet.thaigov.go.th

ผอ.สวค. ๑๒ เม.ย. ๒๕๕๐
ผอ.กค. ๑๒ เม.ย. ๒๕๕๐
จาก ๑๒ เม.ย. ๒๕๕๐
๑๒ เม.ย. ๒๕๕๐

เรื่อง หลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ

1. ที่มา

1.1 คณะกรรมการตี薪ในการประชุมเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2550 ได้พิจารณาเรื่อง หลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐแล้ว มีมติเห็นชอบตามมติ ก.พ.ร. ใน การ ประชุมครั้งที่ 1/2550 วันที่ 26 มกราคม 2550 และครั้งที่ 2/2550 เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2550 เรื่องหลักเกณฑ์การจำแนกประเภท หน่วยงานของรัฐ ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ ทั้งนี้ให้สำนักงาน ก.พ.ร. รับความเห็นและข้อสังเกตของกระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสำนักงบประมาณ ไปพิจารณาด้วย

นอกจากนี้คณะกรรมการตี薪ได้พิจารณา มีความเห็นเพิ่มเติม ให้สำนักงาน ก.พ.ร. พิจารณา ปรับปรุงถ้อยคำที่ใช้ในหลักเกณฑ์การจัดตั้งรัฐวิสาหกิจและองค์กร มหาชนให้เหมาะสมและชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งให้สำนักงาน ก.พ.ร. รับไปพิจารณา รายละเอียดและประสานหารือการดำเนินการกับกระทรวงที่เกี่ยวข้องกรณีรัฐวิสาหกิจ จำนวนประมาณ 10 แห่ง ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่อาจจัดตั้งเป็นองค์กรภูมิภาคต่อไปด้วย

1.2 อ.ก.พ.ร. เผพากิจเกี่ยวกับการกำหนดหลักการจัดและพัฒนาโครงสร้าง ระบบราชการ ใน การ ประชุมครั้งที่ 4/2550 วันอังคารที่ 29 พฤษภาคม 2550 ได้พิจารณาปรับปรุงหลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ ตามความเห็นเพิ่มเติม ของคณะกรรมการตี薪แล้ว จึงเห็นควรแจ้งเรียนกระทรวง ทบวง กรม เพื่อทราบและถือ ปฏิบัติตามติดคณะกรรมการตี薪ต่อไป

2. การจำแนกประเภทหน่วยงานภาครัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร

ก.พ.ร. พิจารณาแล้วเห็นว่า แนวความคิดในการจำแนกหน่วยงานของรัฐออก เป็นประเภทต่างๆ ก็เพื่อสร้างรูปแบบองค์กรในภาคราชการประเภทต่าง ๆ ให้เหมาะสม กับการดำเนินบทบาทภารกิจของภาครัฐที่มีความแตกต่างกันหลากหลายตามภารกิจ แต่ละประเภทได้และสามารถกำหนดกระบวนการ บริหารงานภายใต้สอดคล้อง กับประเภทภารกิจ เพื่อให้เกิดการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความคล่องตัว ใน การ บริหารงานมากกว่ารูปแบบองค์กรที่เป็นหน่วยราชการ ซึ่งสามารถจัดได้ดังนี้

2.1 การจัดทำบริการสาธารณะ

การจัดทำบริการสาธารณะ (public service) ถือเป็นภารกิจพื้นฐานที่รัฐสัมภึติที่สำคัญที่สุด หน้าที่ความรับผิดชอบดำเนินการ ทั้งนี้เพื่อการบริการพื้นฐานของรัฐเป็นเหตุผลสำคัญในการเกิดขึ้นของรัฐ และเป็นเหตุผลของการที่จะต้องมีรัฐบาลขึ้นมากำกับดูแลรับผิดชอบจัดทำภารกิจเหล่านี้เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน

ความหมายโดยทั่วไปของคำว่า “บริการสาธารณะ” หมายถึง กิจการที่อยู่ในความอำนวยการ หรือในความควบคุมของฝ่ายปกครองที่จัดทำเพื่อสนับสนุนความต้องการของประชาชน ตามหลักการในการจำแนกประเภทบริการสาธารณะ สามารถแบ่งประเภทของบริการสาธารณะออกเป็น 3 ประเภท คือ

1) บริการสาธารณะทางปกครอง (Administrative Public Services): เป็นกิจกรรมที่เอกชนทำไม่ได้ ไม่ทำ หรือรัฐปล่อยให้เอกชนทำไม่ได้เพราจะกระทบต่อความสงบเรียบร้อย ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมประเภทการรักษาความสงบเรียบร้อยด้วยการออกระเบียบกฎหมาย เช่น การอนุญาตดังโรงงาน การจัดระเบียบจราจร เป็นต้น เป็นการใช้อำนาจทางปกครอง รูปแบบของการจัดโครงสร้างของหน่วยงานที่รับผิดชอบบริการสาธารณะประเภทนี้จึงรวมมีฐานะเป็น “ส่วนราชการ” หมายรวมถึง ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น คือระหว่างส่วนราชการกับเอกชนต้องขึ้นศาลปกครอง เนื่องจากส่วนราชการใช้อำนาจรัฐฝ่ายเดียวเป็นหลัก

2) บริการสาธารณะทางพาณิชยกรรมและอุตสาหกรรม (Industrial and Commercial Public Services): กิจกรรมที่รัฐดำเนินการซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับเอกชน การจัดโครงสร้างองค์การจึงมีลักษณะสมม腓าน เรียกว่า รัฐวิสาหกิจ (public enterprise) เนื่องจากกิจกรรมมีลักษณะเป็นการผลิตและ/หรือจำหน่ายสินค้าหรือบริการเพื่อแสวงหารายได้ แต่รัฐเป็นเจ้าของหรือเป็นผู้ถือหุ้นเกิน 50% หรือทั้งหมด

3) บริการสาธารณะทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Public Services): เป็นกิจกรรมที่รัฐดำเนินการมากขึ้นภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เช่น กิจกรรมให้การศึกษา การวิจัย เป็นต้น โดยกิจกรรมดังกล่าวไม่มีลักษณะเป็นการผลิตและจำหน่ายสินค้า หรือบริการ แต่เป็นการผลิตสิ่งที่เป็นวัฒนธรรมและสังคม และให้บริการแก่สังคม และไม่มีลักษณะเป็นการหารายได้เหมือนรัฐวิสาหกิจ สำหรับในประเทศไทยจะมีหน่วยงานรองรับ คือ “องค์กรมหาชน”

2.2 หลักเกณฑ์ในการพิจารณาการเป็นหน่วยงานของรัฐ

การจัดทำบริการสาธารณะ รัฐจะมีทางเลือกในการให้บริการใน 2 รูปแบบหลัก คือการจัดทำบริการสาธารณะโดยรัฐ และการจัดทำบริการสาธารณะของเอกชน ซึ่ง

การจัดทำบริการสาธารณสุขส่วนใหญ่นั้นจะจัดทำโดยใช้อองค์กรภายในกำกับของฝ่ายบริหารในการจัดทำประเด็นที่เป็นปัญหาข้อถกเถียงคือ สถานะขององค์กรต่าง ๆ ในกำกับของฝ่ายบริหารว่าเป็น “หน่วยงานของรัฐ” หรือไม่

ดังนั้น ก.พ.ร. ได้วางหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการเป็นหน่วยงานของรัฐ ดังนี้

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาการเป็นหน่วยงานของรัฐ

1. ความสัมพันธ์กับรัฐ

1) การจัดตั้ง :

พิจารณาถึง ที่มาของการจัดตั้ง เช่น กฎหมายที่ใช้ในการจัดตั้ง หากจัดตั้งโดยกฎหมายมหาชน เช่น พระราชบัญญัติ พระราชกำหนดฯ พระราชกำหนด ถือว่ามีความสัมพันธ์กับรัฐสูง แต่หากจัดตั้งโดยการจัดทำเปลี่ยนบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชน ถือว่า มีความสัมพันธ์กับรัฐน้อย

2) รูปแบบ :

พิจารณาถึง ประเภทของหน่วยงานที่ระบุไว้ในกฎหมายจัดตั้ง เช่น กำหนดว่า เป็นรัฐวิสาหกิจ กำหนดว่า เป็นนิติบุคคล ที่มิใช่ส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจในกำกับของกระทรวง จะถือว่ามีความสัมพันธ์กับรัฐ แต่หากกำหนดว่า เป็นนิติบุคคล เท่านั้น จะถือว่าไม่มีความสัมพันธ์กับรัฐ

3) การแต่งตั้งบุคลากรระดับสูง :

พิจารณาว่า รัฐมีอำนาจหรือบทบาทในการแต่งตั้งคณะกรรมการ และผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานนั้น ๆ อย่างไร หรือไม่มีอำนาจแต่อย่างใด เช่น คณะกรรมการบริหารแต่งตั้งโดยคณะกรรมการรัฐมนตรี ผู้บริหารสูงสุดต้องผ่านการสรรหาตามระเบียบกฎหมายได้

4) การกำกับดูแลของรัฐ :

พิจารณาว่า รัฐมีบทบาทในการกำกับดูแลการดำเนินกิจการของหน่วยงานนั้น หรือไม่อย่างไร เช่น อำนาจในการกำกับดูแลตามกฎหมาย การดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กำหนดนโยบาย การอนุมัติโครงการ อำนาจยกยื่งของรัฐมนตรี อำนาจวินิจฉัยข้อความของคณะกรรมการรัฐมนตรี เป็นต้น

2. กิจกรรม :

พิจารณาถึง กิจกรรมของหน่วยงานนั้นเป็นบริการสาธารณะหรือไม่ และเป็นบริการสาธารณะประเภทใด

3. งบประมาณ/ รายได้ของหน่วยงาน การค้าประภันนี้ :

พิจารณาถึง แหล่งที่มาของงบประมาณและหรือรายได้หลักของหน่วยงานว่ามาจากแหล่งใด เป็นเงินงบประมาณของรัฐ หรือเป็นรายได้ที่หน่วยงานได้รับจากการดำเนินกิจกรรม หรือเป็นการสมทบเงิน เข้ากองทุน เป็นต้น รวมทั้ง พิจารณาว่ารัฐค้าประภันนี้ของหน่วยงานนั้นหรือไม่ โดยยึดพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 เป็นหลักในการพิจารณา

4. สถานะของบุคลากร :

พิจารณาว่า บุคลากรของหน่วยงานมีสถานะอย่างไร เป็นข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายใดหรือไม่ หรือเป็นลูกจ้างพนักงานที่ใช้สัญญาจ้างตามกฎหมายแรงงาน

5. วิธีการและระบบกฎหมายที่ใช้ในการทำกิจกรรม :

พิจารณาถึง การดำเนินกิจกรรมหลักของหน่วยงานว่า หน่วยงานต้องใช้อำนาจรัฐบังคับฝ่ายเดียวเป็นหลักในการทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งหน่วยงาน หรือใช้รูปแบบของสัญญาจะห่วงหน่วยงาน

6. ความเป็นเจ้าของ และอำนาจในการบริหารจัดการ :

พิจารณาจาก ที่มาของการจัดตั้ง เงินทุนประเเดิม สัดส่วนของรัฐในการถือหุ้น อำนาจตัดสินใจในการบริหารจัดการ และการมีส่วนในการครอบงำกิจการ

2.3 ประเภทของหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร

การจัดทำบริการสาธารณะที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของรัฐ รัฐจะจัดทำโดยใช่องค์กรภายในกำกับของฝ่ายบริหารจัดทำบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน ที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้ 4 ประเภท คือ

2.3.1 ส่วนราชการ

2.3.2 รัฐวิสาหกิจ

2.3.3 องค์กร-government

2.3.4 หน่วยงานของรัฐรูปแบบใหม่

ซึ่งหน่วยงานแต่ละรูปแบบมีลักษณะแตกต่างกัน ดังนี้

2.3.1 ส่วนราชการ

หลักการ

- เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการให้บริการสาธารณะทางภาครอง (Administrative Public Service) ซึ่งเป็นภารกิจหลักของรัฐ เช่น การรักษาความสงบเรียบร้อย การป้องกัน

ประเทศ การออกกฎหมายเบี่ยบ อนุมัติอนุญาตตามกฎหมาย รวมทั้งงานนโยบายต่าง ๆ

2. ให้บริการเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งกำไร

3. ความสัมพันธ์กับรัฐ:

1) รัฐจัดตั้ง

2) รัฐปกครองบังคับบัญชา

3) ใช้บประมาณแผ่นดิน

4) ใช้อำนาจฝ่ายเดียวของรัฐเป็นหลักในการดำเนินกิจกรรม

5) บุคลากรมีสถานะเป็นข้าราชการ

6) รัฐต้องรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวในการกระทำการของหน่วยงาน

2.3.2 รัฐวิสาหกิจ

หลักการ

1. เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบบริการสาธารณะทางอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม (Industrial and Commercial Public Services) ซึ่งผลิตและจำหน่ายสินค้าหรือบริการ ที่มีลักษณะเป็นการให้บริการสาธารณะ และงานสาธารณะปUBLICขนาดใหญ่ หรืองานของรัฐบางด้านที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงและ การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย หรือการดำเนินกิจกรรมมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนที่รัฐยังจำเป็นต้องควบคุมและดำเนินการแต่ผู้เดียว หรือเป็นงานที่ภาคเอกชนยังไม่พร้อมที่จะลงทุนดำเนินการ หรือเป็นกิจการที่รัฐจำเป็นต้องแทรกแซงตลาดเพื่อให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม หรือให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ทั้งนี้ เพื่อให้งานให้บริการนั้นได้มาตรฐานทั้งในเรื่องคุณภาพ ปริมาณ ค่าใช้จ่าย และอื่น ๆ

2. มีวัตถุประสงค์เพื่อการแสวงหารายได้ ต้องสามารถเลี้ยงตัวเองจากการดำเนินงานซึ่งพาณิชย์แต่หากมีความจำเป็นต้องรับเงินงบประมาณสนับสนุนเป็นครั้งคราวหรือบางส่วน ในกรณีนี้รัฐก็ควรจัดสรรงบประมาณให้ในรูปของเงินอุดหนุน ซึ่งควรจะแยกจากการเก็บค่าบริการตามปกติของรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ ให้ชัดเจน

3. เป็นนิติบุคคล

4. ความสัมพันธ์กับรัฐ

1) รัฐจัดตั้ง

2) ทุนกินร่องเป็นของรัฐ

3) รัฐมีอำนาจบริหารจัดการ (ผ่านการแต่งตั้งคณะกรรมการและผู้บริหาร ระดับสูงและการให้เงินโดยบาย)

4) การลงทุนต้องขอความเห็นชอบจากรัฐและรายได้ต้องส่งคืนรัฐ

- 5) บุคลากรมีสถานะเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ
- 6) วิธีดำเนินการไม่ใช่อำนาจฝ่ายเดียวเป็นหลัก แต่ใช้สัญญาไม่ใช่กฎระเบียบทองทางราชการในการบริหารการเงิน การบริหารงานและการบริหารบุคคล (ยกเว้นรัฐวิสาหกิจที่ต้องใช้อำนาจพิเศษของรัฐ เช่น เกณฑ์ ปักเส้า พادสาย ต้องจัดตั้งโดยมีพระราชบัญญัติรองรับ)

การจัดประเพณีของรัฐวิสาหกิจ ตามกฎหมายจัดตั้ง

- 1) จัดตั้งโดยพระราชนูญดิ เช่น การรถไฟแห่งประเทศไทย การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน เป็นต้น
  - 2) จัดตั้งโดยพระราชนกำหนด เช่น บริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย บริษัทบริหารสินทรัพย์กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด เป็นต้น
  - 3) จัดตั้งโดยพระราชนูกุฎีกា ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรของรัฐบาล พ.ศ. 2496 เช่น องค์กรขั้นส่งมวลชนกรุงเทพ องค์กรสวัสดิภาพ องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย เป็นต้น
  - 4) จัดตั้งโดยประกาศคณะปฏิวัติ เช่น ทางการพิเศษแห่งประเทศไทย
  - 5) จัดตั้งโดยระเบียบ หรือข้อบังคับ เช่น โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง องค์การสุขา กรมสรรพาณิช โรงพิมพ์ตำราฯ สำนักงานตำราจแห่งชาติ เป็นต้น
  - 6) จัดตั้งโดยประมาณกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด เช่น บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด บริษัท ไทยเดินเรือทะเล จำกัด บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นต้น
- อนึ่ง ก.พ.ร. มีข้อสังเกตในกรณีรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งโดยระเบียบ หรือข้อบังคับตามข้อ 5) นั้น ควรที่จะได้มีการปรับปรุงวิธีการจัดตั้งใหม่ โดยควรจัดตั้งโดยพระราชบัญญัติ ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรของรัฐบาล พ.ศ. 2496

2.3.3 องค์การมหาชน

หลักการ

1. เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบบริการสาธารณะทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Public Services) เช่น การศึกษา การวิจัย การฝึกอบรม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว การพัฒนาและถ่ายทอดวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ การบริการทาง

สาธารณสุขและการแพทย์ การสังคมสุขสาธารณะ สนับสนุนการ สร้างสังคม กำหนดนโยบาย อำนวยการแก่ประชาชน หรือการดำเนินการอันเป็นสาธารณะประยุกต์ในด้านใด ซึ่งไม่เหมาะสมที่จะไว้วิธีการของราชการในการบริหาร

2. ไม่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไร
3. เป็นมิติบุคคล
4. ความสัมพันธ์กับรัฐ
  - 1) รัฐจัดตั้ง
  - 2) ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐ หรือสามารถเลี้ยงดัวเองได้
(ยกเว้นมหาวิทยาลัยต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติจัดตั้ง)
  - 3) รัฐมีอำนาจบริหารจัดการ (ผ่านการแต่งตั้งคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงและการให้หนี้อย่างเดียว)
  - 4) การลงทุนต้องขอความเห็นชอบจากรัฐ
  - 5) บุคลากรมีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- 6) วิธีดำเนินการไม่ใช่อำนาจฝ่ายเดียวเป็นหลัก แต่ใช้สัญญา ไม่ใช้กฎ
ระเบียบของทางราชการ (ยกเว้นกิจกรรมที่ต้องใช้อำนาจฝ่ายเดียวต้องออกพระราชบัญญัติ รวมทั้ง กรณีจัดตั้งมหาวิทยาลัย)

การจัดประเภทขององค์กรมหานชน ตามกฎหมายจัดตั้ง

1) องค์กรมหานชนที่จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งตามพระราชบัญญัติ
องค์กรมหานชน พ.ศ. 2542 ปัจจุบันมีจำนวน 20 แห่ง เช่น โรงพยาบาลบ้านแพ้ว
สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ
สำนักงานบริหารการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน เป็นต้น

2) องค์กรมหานชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะ (หน่วยงานในกำกับ) เช่น
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
แห่งชาติ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข เป็นต้น

ถ้าพิจารณาจากลักษณะของหน่วยงานแล้วพบว่า หน่วยงานในกำกับที่จัดตั้ง
ตามพระราชบัญญัติเฉพาะคือ องค์กรมหานชน เพียงแต่เป็นรูปแบบหน่วยงาน
ที่เกิดขึ้นก่อนองค์กรมหานชน มีความแตกต่างจากองค์กรมหานชนที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์กรมหานชน พ.ศ. 2542 ในสามนัย คือ

(1) การจัดตั้ง โดยหน่วยงานในกำกับจะจัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะของ
หน่วยงานแต่ละแห่ง ขณะที่องค์กรมหานชนจัดตั้งตามพระราชบัญญัติจัดตั้ง
หน่วยงาน ตาม พ.ร.บ. องค์กรมหานชน พ.ศ. 2542

(2) การมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมากกว่าองค์กรมหาชน เมื่อว่าจะต้องอยู่ภายใต้การกำกับจากรัฐมนตรีเจ้าสังกัด เช่นเดียวกับองค์กรมหาชน แต่สามารถในการบริหารจัดการเป็นของคณะกรรมการ ไม่ต้องถูกกำกับโดยหลักเกณฑ์จากคณะกรรมการนั้น สามารถกำหนดค่าตอบแทนของผู้บริหาร เบี้ยประชุมของคณะกรรมการบริหารและที่ปรึกษา ตลอดจนการกู้ยืมเงิน การลงทุน ทำได้โดยอาศัยอำนาจคณะกรรมการ ขณะที่องค์กรมหาชนต้องยึดหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนั้นกำหนด เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการได้มีมติเมื่อวันที่ 7 กันยายน 2547 ให้นำหลักเกณฑ์การกำหนดข้อตราชากในเดือนตุลาคม ปี พ.ศ. 2547 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันถัดไปเป็นต้นไป ให้เป็นไปตามที่ได้ระบุไว้ในมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติฯ ดังนี้

มาตรา 10 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบด้วยอำนาจหน้าที่ของรัฐในเรื่องการให้บริการสาธารณะ” ให้ใช้กับหน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติฯ ที่ได้ตราไว้ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2547 รวม 8 แห่ง ซึ่งทำให้ลดความแตกต่างระหว่างองค์กรมหาชนทั้งสองรูปแบบ

(3) การจัดตั้งหน่วยงานในกำกับโดยกำหนดเป็นกฎหมายเฉพาะ สืบเนื่องจากลักษณะงานนั้น ๆ ต้องการอำนวยความสะดวกตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการบังคับฝ่ายเดียวต่อประชาชน หรือกำกับตรวจสอบ แต่กฎหมายขององค์กรมหาชนไม่เปิดโอกาสให้ตัวอย่างเช่น สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เป็นต้น

เพื่อลดภาระทางนิติบัญญัติ และการรักษามาตรฐานในการกำกับ ดูแลหน่วยงานของรัฐ ควรกำหนดเป็นหลักการว่า การจัดตั้งองค์กรมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติฯ เฉพาะ รวมทั้งมหาวิทยาลัยจะเกิดขึ้นได้เฉพาะกรณีที่หน่วยงานนั้น จำเป็นต้องใช้สิทธิพิเศษหรือจำเป็นต้องใช้อำนาจจัดฟาร์มเดียว (Unilateral Act) อันกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคล หากไม่เข้าข่ายตามหลักการนี้ ก็ต้องจัดตั้งเป็นองค์กรมหาชนตามพระราชบัญญัติองค์กรมหาชน

นอกจากนี้ เมื่อนำหลักการจัดประเภทหน่วยงานภาครัฐในรูปแบบรัฐวิสาหกิจ และองค์กรมหาชนไปทดสอบกับรัฐวิสาหกิจบางแห่งที่มีข้อถกเถียงว่าควรจัดเป็นรัฐวิสาหกิจหรือองค์กรมหาชนแล้ว พ布ว่า มีรัฐวิสาหกิจจำนวน 10 แห่ง ที่ควรจัดเป็นองค์กรมหาชน เนื่องจากประเภทของบริการสาธารณะที่ส่วนใหญ่เป็นบริการทางสังคม และวัฒนธรรม วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งที่ไม่ทราบได้ และความสัมพันธ์กับรัฐที่ส่วนใหญ่ต้องใช้งบประมาณอุดหนุนจากรัฐเป็นหลัก

2.3.4 หน่วยงานของรัฐรูปแบบใหม่

นอกจากหน่วยงานของรัฐในรูปแบบ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชนแล้ว ยังมีองค์กรของรัฐในรูปแบบอื่น ๆ ที่มีได้ถูกจัดไว้ในรูปแบบข้างต้น ซึ่งสามารถสรุปลักษณะขององค์กรเหล่านี้ได้ ดังนี้

1) องค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ (Independent Administrative Organization)

หลักการ

เป็นหน่วยงานรูปแบบใหม่ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการควบคุมกำกับดูแล กิจกรรมของรัฐตามนโยบายสำคัญที่ต้องการความเป็นกลางอย่างเคร่งครัด ปราศจาก แทรกแซงจากอำนาจทางการเมืองเพื่อให้กลไกตลาดสามารถทำงานได้อย่างแท้จริง โดยไม่มีบิดเบือน ใช้ในการกำกับตลาดเงินและตลาดทุน ตัวอย่างเช่น International Trade Commission และธนาคารกลางของสหรัฐอเมริกา ตลาดหลักทรัพย์ องค์กร ควบคุมกำกับวิทยุโทรทัศน์ของรัฐบาล

สำหรับในประเทศไทยเป็นหน่วยงานจัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติเฉพาะ เนื่อง จากลักษณะงานต้องการอำนวยตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการบังคับฝ่ายเดียว ต่อประชาชน หรือกำกับตรวจสอบ มีสถานะเป็นนิติบุคคล ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล มีผู้บริหารสูงสุดทำหน้าที่บริหารงานภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการ รายงานผล ต่อคณะกรรมการตัวแทนรัฐบาล คณะกรรมการมีอำนาจในการกำหนดระเบียบข้อบังคับการ บริหาร ในเรื่องการแบ่งส่วนงานภายใต้องค์กร การเงิน การบัญชี การพัสดุ บุคคล ฯลฯ ผู้ปฏิบัติงานมีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ตัวอย่างเช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เป็นต้น

2) กองทุนที่เป็นนิติบุคคล : เครื่องมือทางเศรษฐกิจของรัฐ

หลักการ

กองทุนที่เป็นนิติบุคคลจัดตั้งขึ้นโดยตราเป็นพระราชบัญญัติ เนื่องจากต้องการ อำนวยวัสดุในกระบวนการบังคับฝ่ายเดียวต่อภาคเอกชนหรือประชาชน ในภาวะสมบทเงินเข้ากองทุน ทั้งนี้ วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุนก็เพื่อเป็นเครื่องมือทางเศรษฐกิจของรัฐ ใน การดำเนินบริการสาธารณะแก่ประชาชน หรือกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ หรือเพื่อการเก็บใช้ ปัญหาทางเศรษฐกิจเฉพาะด้าน การดำเนินงานของกองทุนจะได้รับเงินอุดหนุนจาก

รัฐบาล และเงินสมบทจากกลุ่มเป้าหมายนั้น ๆ

รูปแบบหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการบริหารกองทุน มี 3 รูปแบบ คือ

- 1) รัฐวิสาหกิจ เช่น กองทุนเพื่อการพัฒนาและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน
- 2) องค์กรการมหาชนตามพระราชบัญญัติ เช่น กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
- 3) ส่วนราชการ เช่น กองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย

หน่วยงานที่ใช้งานารัฐหรือเป็นเครื่องมือของรัฐแต่ไม่เป็นองค์กรของรัฐ

จากผลการวิเคราะห์หน่วยงานที่รัฐใช้เป็นเครื่องมือในการจัดทำบริการสาธารณะตามข้อ 2.2 พบว่า มีหน่วยงานจำนวนหนึ่งที่ไม่เข้าตามหลักเกณฑ์การเป็นหน่วยงานของรัฐ แต่ใช้งานารัฐหรือเป็นเครื่องมือของรัฐในการจัดทำบริการสาธารณะซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. สาขาวิชาชีพ
2. สถาบันภายในได้มุ่งนิธิ ซึ่งอยู่ในกำกับหรือเป็นเครื่องมือของส่วนราชการ
3. นิติบุคคลเฉพาะกิจ

"สาขาวิชาชีพ" เป็นหน่วยงานที่มิใช่หน่วยงานของรัฐแต่ใช้งานารัฐในการดำเนินกิจกรรมจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติวิชาชีพเฉพาะ เพื่อจัดตั้งสาขาวิชาชีพ มีฐานะเป็นนิติบุคคล ทำหน้าที่ควบคุมการประกอบวิชาชีพให้ถูกต้องตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ การขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาต สั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต และรับรองวิทยฐานะของสถาบันที่ทำการสอน รับรองปริญญา ประกาศนียบัตรในวิชาชีพนั้น ๆ มีการบริหารงานในรูปคณะกรรมการ ประกอบด้วยกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐในสัดส่วนที่น้อยกว่ากรรมการได้รับการเลือกตั้งจากสมาชิก รัฐมีบทบาทน้อยในการแต่งตั้งนายกสถาบันและเลขานุการสถาบัน คณะกรรมการมีหน้าที่ในการบริหารกิจการของสาขาวิชาชีพตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งการดำเนินงานของสถาบันให้ระบบสัญญาของกฎหมายทั่วไป เผาฯในกรณีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องจริยธรรมของวิชาชีพ เท่านั้นที่ใช้กฎหมายปกคล่อง มีรายได้ส่วนใหญ่จากการเก็บค่าธรรมเนียมต่าง ๆ จากสมาชิก แต่อาจได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐ เจ้าหน้าที่ของสถาบันมีเชื้อชาติการ เป็นผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ของสถาบันต่อตัวอย่างเช่น แพทย์สถาบัน สถาบันพยาบาล สถาบันศัลยกรรม ทันตแพทย์สถาบัน สถาบันนิตย์ความเป็นตน

"สถาบันภาษาใต้มูลนิธิ ชี้งอยู่ในกำกับหรือเป็นเครื่องมือของส่วนราชการ" สถาบันภาษาใต้มูลนิธิ โดยส่วนใหญ่จะมีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเพื่อบริการสาธารณะทางพานิชยกรรมและอุตสาหกรรม จะจัดตั้งโดยมติคณะกรรมการต่อไป ประสมนต์ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับอุตสาหกรรมเชิงพาณิชย์ในระยะเริ่มแรก และเมื่ออุตสาหกรรมสาขาหนึ่ง ๆ มีความเข้มแข็งแล้ว ภาคเอกชนจะรับภารกิจนั้นไปดำเนินการเอง

สถาบันเหล่านี้จะไม่มีสถานภาพเป็นนิติบุคคล แต่จะจัดตั้งมูลนิธิขึ้นมารองรับ เป็นองค์กรของรัฐด้านการเงินและในการดำเนินติดต่อภาระต่าง ๆ ในฐานะที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย โครงสร้างการบริหารงาน จะบริหารโดยคณะกรรมการ หรือ คณะกรรมการบริหาร เป็นผู้กำหนดนโยบาย ควบคุม ดูแล ติดตาม และประเมินผล คณะกรรมการบริหารประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานแม่ต้นสังกัด ภาคเอกชน ผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ ตามสัดส่วนที่เหมาะสม แยกการบริหารเป็น 2 คณะกรรมการ คือ คณะกรรมการมูลนิธิ และคณะกรรมการบริหาร สถาบันจะมีการทำหน้าที่ให้ใน การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และพัสดุ ที่แตกต่างไปจากภาระเบี้ยนของทางราชการ และรัฐวิสาหกิจ งบประมาณที่ใช้จ่ายในการดำเนินงานมากกว่ารายได้ในการดำเนินงาน และงบประมาณแผ่นดินที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปีในหมวดเงินอุดหนุนทั่วไป

ตัวอย่างของสถาบันภาษาใต้มูลนิธิ ได้แก่ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ สถาบันส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันเฉพาะด้าน 7 แห่งภายใต้อุตสาหกรรมพัฒนามูลนิธิ สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

"นิติบุคคลเฉพาะกิจ" (Special Purpose Vehicle-SPV) เป็นเครื่องมือพิเศษที่รัฐบาลไทยจัดตั้งขึ้นเพื่อร่วมทุนจากภาคเอกชนสำหรับโครงการสำคัญของภาครัฐ โดยมีวัตถุประสงค์ไม่ต้องการให้เป็นหนี้สาธารณะ กิจกรรมของหน่วยงานจะมีลักษณะซื้อขายบริการ เช่นเดียวกับรัฐวิสาหกิจและองค์กรมหาชน แต่ไม่ต้องการให้เป็นหนี้สาธารณะ จึงจัดตั้งเป็นนิติบุคคลเพื่อร่วมทุนจากเอกชน

ความหมายของนิติบุคคลตามมาตรา 3 แห่งพระราชกำหนดนิติบุคคลเฉพาะกิจ เพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ พ.ศ. 2540 บัญญัติว่า "นิติบุคคลเฉพาะกิจ" หมายความว่า นิติบุคคลซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ ตามพระราชกำหนดนี้

SPV จัดตั้งเป็นบริษัทจำกัดซึ่งเป็นนิติบุคคลเฉพาะกิจภายใต้พระราชกำหนดนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ พ.ศ. 2540 ในปัจจุบันมีหนึ่ง

หน่วยงานที่ดำเนินกิจการแล้ว คือ บริษัท ดีเอ็ม เอสพีวี จำกัด ซึ่งจัดตั้งขึ้นภายใต้วัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อเป็นนิติบุคคลเฉพาะกิจในการออกและเสนอขายหลักทรัพย์ประเภทหุ้นกู้ภายใต้โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ของโครงการศูนย์ราชการเท่านั้น ทั้งนี้ SPV ไม่มีวัตถุประสงค์ที่จะประกอบธุรกิจอื่นใด

3. สรุปความเห็นตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรี

คณะกรรมการรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบ ในประเด็นเรื่องการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ ดังนี้

1. หลักเกณฑ์ในการพิจารณาการเป็นหน่วยงานของรัฐ ตาม 2.2
2. หลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ ออกเป็น 4 ประเภท คือ สำนักราชการรัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และหน่วยงานของรัฐรูปแบบใหม่ ตาม 2.3
3. การจัดตั้งรัฐวิสาหกิจและองค์กรมหาชน ความมีเกณฑ์การจัดตั้ง ดังนี้

3.1 การจัดตั้งรัฐวิสาหกิจโดยทั่วไป ให้จัดตั้งตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรของรัฐบาล พ.ศ. 2496 โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เว้นแต่รัฐวิสาหกิจนั้น จำเป็นต้องใช้คำนำจารัส บังคับฝ่ายเดียวต่อประชาชนที่มีผลครอบคลุมต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคล เช่น การเงินคืนที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ จึงให้ตราเป็นพระราชบัญญัติในพิเศษได้ หรือกรณีที่จะจัดตั้งในรูปแบบบริษัทจำกัดก็ให้ดำเนินการจัดตั้งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือกฎหมายบริษัทมหาชนจำกัด

3.2 การจัดตั้งองค์กรมหาชนโดยทั่วไป ให้จัดตั้งตามพระราชบัญญัติ องค์กรมหาชน พ.ศ. 2542 โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เว้นแต่องค์กรมหาชนนั้นจำเป็นต้องใช้คำนำจารัสฝ่ายเดียว (Unilateral Act) อันครอบคลุมต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคล กรณีการจัดตั้งกองทุนซึ่งยกเว้นกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายเงินคงคลัง หรือกรณีการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐซึ่งต้องประสบการณ์คุณภาพดี

4. ความเห็นเพิ่มเติมของ อ.ก.พ.ร. เฉพาะกิจเกี่ยวกับการกำหนดหลักการจัดและพัฒนาโครงสร้างระบบราชการ

เพื่อประโยชน์ในการจำแนกประเภทหน่วยงาน อ.ก.พ.ร. เฉพาะกิจฯ จึงเห็นควรเพิ่มเติมข้อแตกต่างระหว่างหน่วยบริการรูปแบบพิเศษกับรัฐวิสาหกิจไว้ ดังนี้

ชื่อแตกต่างของหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ (SDU) กับรัฐวิสาหกิจ

จะจัดตั้งเป็นหน่วยบริการรูปแบบพิเศษได้ในกรณีที่เป็นหน่วยให้บริการซึ่งพำนิชยกรรมและอุตสาหกรรมหรือซึ่งสังคมวัฒนธรรม ที่ให้บริการแก่หน่วยงานเจ้าสังกัดเป็นหลัก เมื่อมีกำลังการผลิต (capacity) เหลือจึงจะบริการให้แก่หน่วยงานภายนอกได้ แต่รัฐวิสาหกิจที่ไม่เป็นนิติบุคคล เช่น โรงงานไฟฟ์ โรงงานยาสูบ ผลิตและจำหน่ายสินค้าหรือบริการให้กับผู้อื่นที่มิใช่หน่วยงานเจ้าสังกัดเป็นหลัก ดังนั้น หากจะจัดตั้งหน่วยงานเพื่อให้บริการภายนอกเป็นหลัก เช่น สถานีโทรทัศน์ที่ให้บริการหาโฆษณาเป็นรายได้หลักต้องตั้งเป็นรัฐวิสาหกิจ ไม่สามารถตั้งเป็น SDU ซึ่งแตกต่างกับ TITV ที่เป็น SDU เพราะให้บริการหน่วยงานเจ้าสังกัด

**รายชื่อหน่วยงานของรัฐปะเกทองค์การมหาชนที่จัดตั้ง
ตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542**

ลำดับ ที่	องค์การมหาชน	รัฐมนตรีผู้รักษาการ ตาม พ.ร.บ.	วันที่ประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา
1.	สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน	รมว.การพัฒนาสังคมฯ	27 ก.ค. 2543
2.	โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์	รมว.ศึกษาธิการ	25 ส.ค. 2543
3.	โรงพยาบาลบ้านแม่พัว	รมว.สาธารณสุข	11 ก.ย. 2543
4.	สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ และภูมิสารสนเทศ	รมว.วิทยาศาสตร์ฯ	2 พ.ย. 2543
5.	สำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษา	นายกรัฐมนตรี	3 พ.ย. 2543
6.	ศูนย์มานุษยวิทยาสิริวนาร	รมว.วัฒนธรรม	15 พ.ย. 2543
7.	สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้า และการพัฒนา	รมว.ศึกษาธิการ	30 พ.ค. 2544
8.	สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ	นายกรัฐมนตรี	27 ก.ย. 2545
9.	สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร	รมว.เกษตรและสหกรณ์	14 มี.ค. 2546
10.	สถาบันบริหารกองทุนพัฒนา	รมว.พัฒนา	26 มี.ค. 2546
11.	องค์กรบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษ เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	นายกรัฐมนตรี	2 มิ.ย. 2546
12.	สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ	รมว.เทคโนโลยีสารสนเทศฯ	23 ก.ย. 2546
13.	ศูนย์ส่งเสริมศิริปาลีเพื่อรองรับการเจรจาต่างประเทศ	รมว.พาณิชย์	31 ต.ค. 2546
14.	สถาบันวิจัยและพัฒนาข้อมูลน้ำและ เครื่องประดับแห่งชาติ	รมว.พาณิชย์	31 ต.ค. 2546
15.	สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้	นายกรัฐมนตรี	4 พ.ค. 2547
16.	สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจ กับประเทศไทยเพื่อนบ้าน	รมว.การคลัง	16 พ.ค. 2548
17.	สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ	รมว.ศึกษาธิการ	2 ก.ย. 2548
18.	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง	รมว.เกษตรและสหกรณ์	14 ต.ค. 2548
19.	สถาบันเทคโนโลยีวิศวะสิริแห่งชาติ	รมว.วิทยาศาสตร์ฯ	20 เม.ย. 2549
20.	องค์กรบริหารจัดการก้ามเชื่อมโยงระหว่าง ประเทศเพื่อนบ้าน	รมว.ทรัพยากรธรรมชาติฯ	6 ก.ค. 2550
21.	สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานข้อมูลภาพ	รมว.ทรัพยากรธรรมชาติฯ	16 ก.ค. 2550
22.	สถาบันวิจัยแสงชินโตรตุน	รมว.วิทยาศาสตร์ฯ	19 ก.ย. 2551

**รายชื่อหน่วยงานของรัฐประจำองค์กรรมการมหาชน
ที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะ (หน่วยงานในกำกับ)**

ลำดับ ที่	องค์กรรมการมหาชน	รัฐมนตรีรักษาการ ตาม พ.ร.บ.	วันที่ประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา
1.	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	ร.มว.วิทยาศาสตร์ฯ	29 ธ.ค. 2534
2.	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย	นายกรัฐมนตรี	2 เม.ย. 2535
3.	สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข	ร.มว.สาธารณสุข	9 เม.ย. 2535
4.	สถาบันมาตรฐานวิทยาแห่งชาติ	ร.มว.วิทยาศาสตร์ฯ	12 ก.ย. 2540
5.	สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	ร.มว.ศึกษาธิการ	1 ก.ย. 2551
6.	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม	ร.มว.อุตสาหกรรม	17 ก.พ. 2543
7.	กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ	ร.มว.สาธารณสุข	7 พ.ย. 2544
8.	สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ	ร.มว.สาธารณสุข	18 พ.ย. 2545
9.	สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	นายกรัฐมนตรี	30 ธ.ค. 2547
10.	คุรุสภา(เป็นสาขาวิชาพิที่ เป็นหน่วยงานของ รัฐประจำองค์กรรมการมหาชนที่จัดตั้งตาม พระราชบัญญัติเฉพาะ)	ร.มว.ศึกษาธิการ	24 พ.ค. 2546
11.	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและ สวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา	ร.มว.ศึกษาธิการ	24 พ.ค. 2546
12.	สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ	ร.มว.สาธารณสุข	19 ก.ค. 2550
13.	สำนักงานคณะกรรมการ นโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ	ร.มว.วิทยาศาสตร์ฯ	13 ก.พ. 2551
14.	สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ	ร.มว.สาธารณสุข	6 มี.ค. 2551

รายชื่อหน่วยงานของรัฐประเภทองค์การของรัฐที่เป็นอิสระ

ลำดับ ที่	องค์กรมหาชน	รัฐมนตรีผู้รักษาการ ตาม พ.ร.บ.	วันที่ประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา
1.	ธนาคารแห่งประเทศไทย	รัฐมนตรีว่าการกระทรวง การคลัง	8 ม.ค. 2485
2.	สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวง การคลัง	16 มี.ค. 2535
3.	สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ	นายกรัฐมนตรี	7 เม.ค. 2543
4.	สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม แห่งชาติ	นายกรัฐมนตรี	7 เม.ค. 2543
5.	สำนักงานคณะกรรมการกำกับและ ส่งเสริมการประกอบธุรกิจ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวง การคลัง	31 ส.ค. 2550
6.	สำนักงานคณะกรรมการกิจการพลังงาน	รัฐมนตรีว่าการกระทรวง พลังงาน	10 ธ.ค. 2550
7.	องค์กรกระจายเสียงและ เผยแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย	นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี ว่าการกระทรวงการคลัง	14 ม.ค. 2551
8.	สถาบันคุณครูของเงินฝาก	รัฐมนตรีว่าการกระทรวง การคลัง	13 ก.พ. 2551

รายชื่อหน่วยงานของรัฐประจำมหาวิทยาลัย

ลำดับ ที่	รัฐวิสาหกิจ	กระทรวงเจ้าสังกัด
1.	บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)	สำนักนายกรัฐมนตรี
2.	โรมพิมพ์พัตรา สำนักงานตำราจักราช (ไม่เป็นนิติบุคคล)	สำนักงานตำราจักราช
3.	บริษัท ยูรุวิงเพฟ จำกัด	กระทรวงกลาโหม
4.	โรงงานยาสูบ (ไม่เป็นนิติบุคคล)	กระทรวงการคลัง
5.	สำนักงานสภากินแห่งรัฐ	กระทรวงการคลัง
6.	โรงงานไฟฟ์ กรมสรรพาณิช (ไม่เป็นนิติบุคคล)	กระทรวงการคลัง
7.	องค์การสุรา กรมสรรพาณิช (ไม่เป็นนิติบุคคล)	กระทรวงการคลัง
8.	บริษัท สนธิโรงเรียนไทยและการท่องเที่ยวฯ จำกัด	กระทรวงการคลัง
9.	ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	กระทรวงการคลัง
10.	ธนาคารออมสิน	กระทรวงการคลัง
11.	ธนาคารอาคารสงเคราะห์	กระทรวงการคลัง
12.	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	กระทรวงการคลัง
13.	ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย	กระทรวงการคลัง
14.	ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย	กระทรวงการคลัง
15.	บริษัทตลาดอุดมเชือกอู่ซู่จำกัด	กระทรวงการคลัง
16.	บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม	กระทรวงการคลัง
17.	บริษัท ธนาคารกรุงศรีอยุธaya จำกัด	กระทรวงการคลัง
18.	ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย	กระทรวงการคลัง
19.	ภาครถไฟแห่งประเทศไทย	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
20.	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
21.	การเคหะแห่งชาติ	กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ และความมั่นคงของมนุษย์
22.	สำนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ
23.	องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
24.	องค์กรส่วนย่าง	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
25.	องค์กรตลาดเพื่อเกษตรกร	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
26.	องค์กรสะพานปลด	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
27.	สำนักงานกองทุนส่งเสริมการประกอบอาชีวศึกษา	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
28.	บริษัท ส่งเสริมธุรกิจเกษตรกรไทย จำกัด	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ลำดับ ที่	รัฐวิสาหกิจ	กระทรวงเจ้าสังกัด
29.	บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	กระทรวงคมนาคม
30.	การท่าเรือแห่งประเทศไทย	กระทรวงคมนาคม
31.	การรถไฟแห่งประเทศไทย	กระทรวงคมนาคม
32.	องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ	กระทรวงคมนาคม
33.	บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	กระทรวงคมนาคม
34.	บริษัท ไทยเดินเรือทะเล จำกัด	กระทรวงคมนาคม
35.	บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	กระทรวงคมนาคม
36.	บริษัท ขนส่ง จำกัด	กระทรวงคมนาคม
37.	สถาบันการบินพลเรือน	กระทรวงคมนาคม
38.	การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย	กระทรวงคมนาคม
39.	การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	กระทรวงคมนาคม
40.	องค์การจัดการน้ำเสีย	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
41.	องค์การสวนพฤกษาศาสตร์	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติฯ
42.	องค์การสวนสัตว์	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติฯ
43.	องค์การอุตสาหกรรมป้าไม้	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติฯ
44.	บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
45.	บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศฯ
46.	บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศฯ
47.	การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	กระทรวงพลังงาน
48.	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	กระทรวงพลังงาน
49.	องค์การคลังสินค้า	กระทรวงพาณิชย์
50.	การไฟฟ้านครหลวง	กระทรวงมหาดไทย
51.	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	กระทรวงมหาดไทย
52.	การประปาส่วนภูมิภาค	กระทรวงมหาดไทย
53.	การประปาส่วนภูมิภาค	กระทรวงมหาดไทย
54.	องค์การตลาด	กระทรวงมหาดไทย
55.	สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
56.	องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
57.	องค์การเภสัชกรรม	กระทรวงสาธารณสุข
58.	การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	กระทรวงอุตสาหกรรม

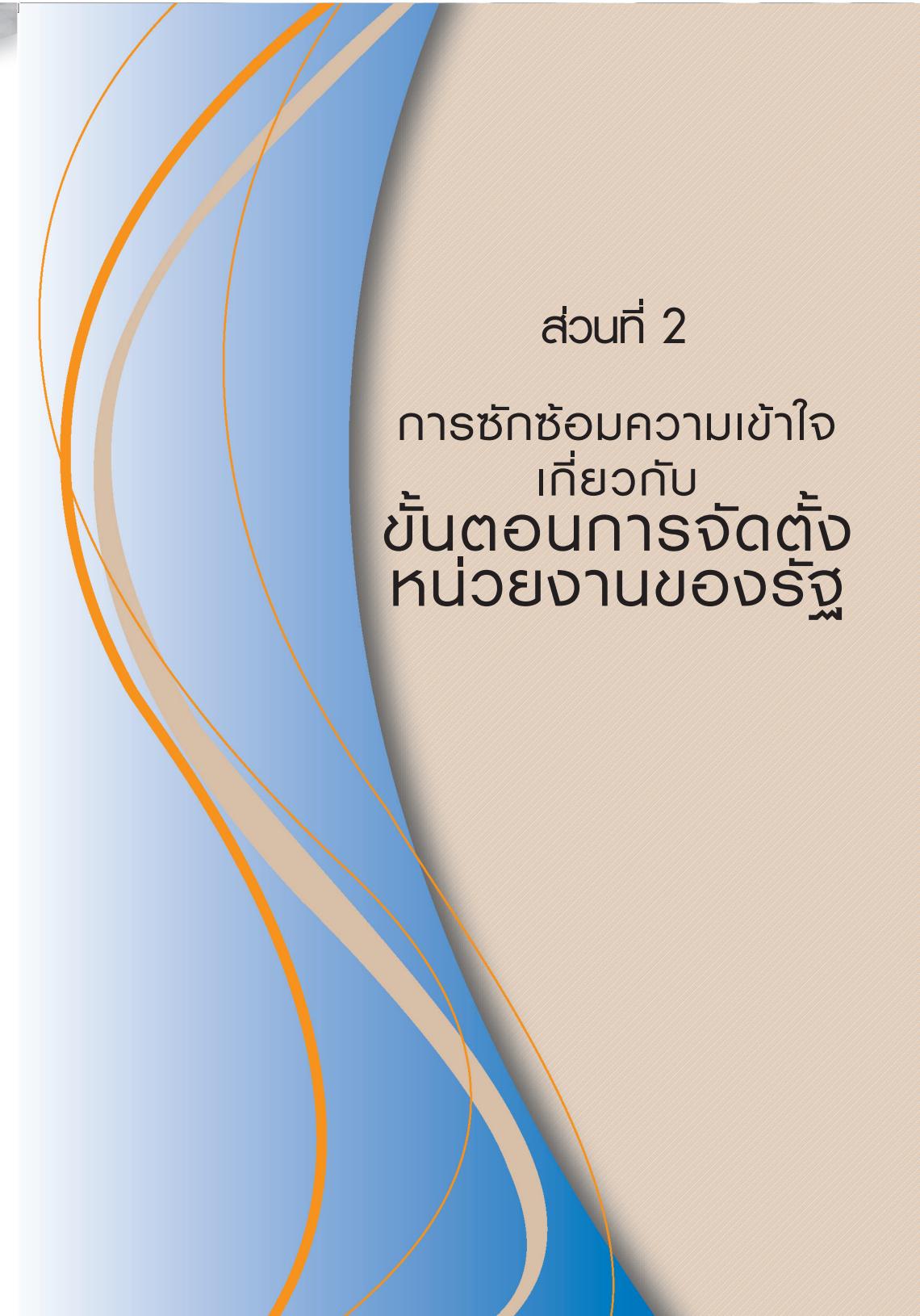
รายชื่อมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

ลำดับ ที่	มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	วันที่ประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา
1.	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	29 ก.ค. 2533
2.	มหาวิทยาลัยลักษณ์	7 เม.ย. 2435
3.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	1 ต.ค. 2540
4.	มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล	1 ต.ค. 2540
5.	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	6 มี.ค. 2541
6.	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	25 ก.ย. 2541
7.	มหาวิทยาลัยมหิดล	16 ต.ค. 2540
8.	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพะเยา	26 ธ.ค. 2540
9.	มหาวิทยาลัยบูรพา	9 ม.ค. 2551
10.	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	5 ก.พ. 2551
11.	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	6 ก.พ. 2551
12.	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	6 มี.ค. 2551
13.	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	7 มี.ค. 2551

M E M O

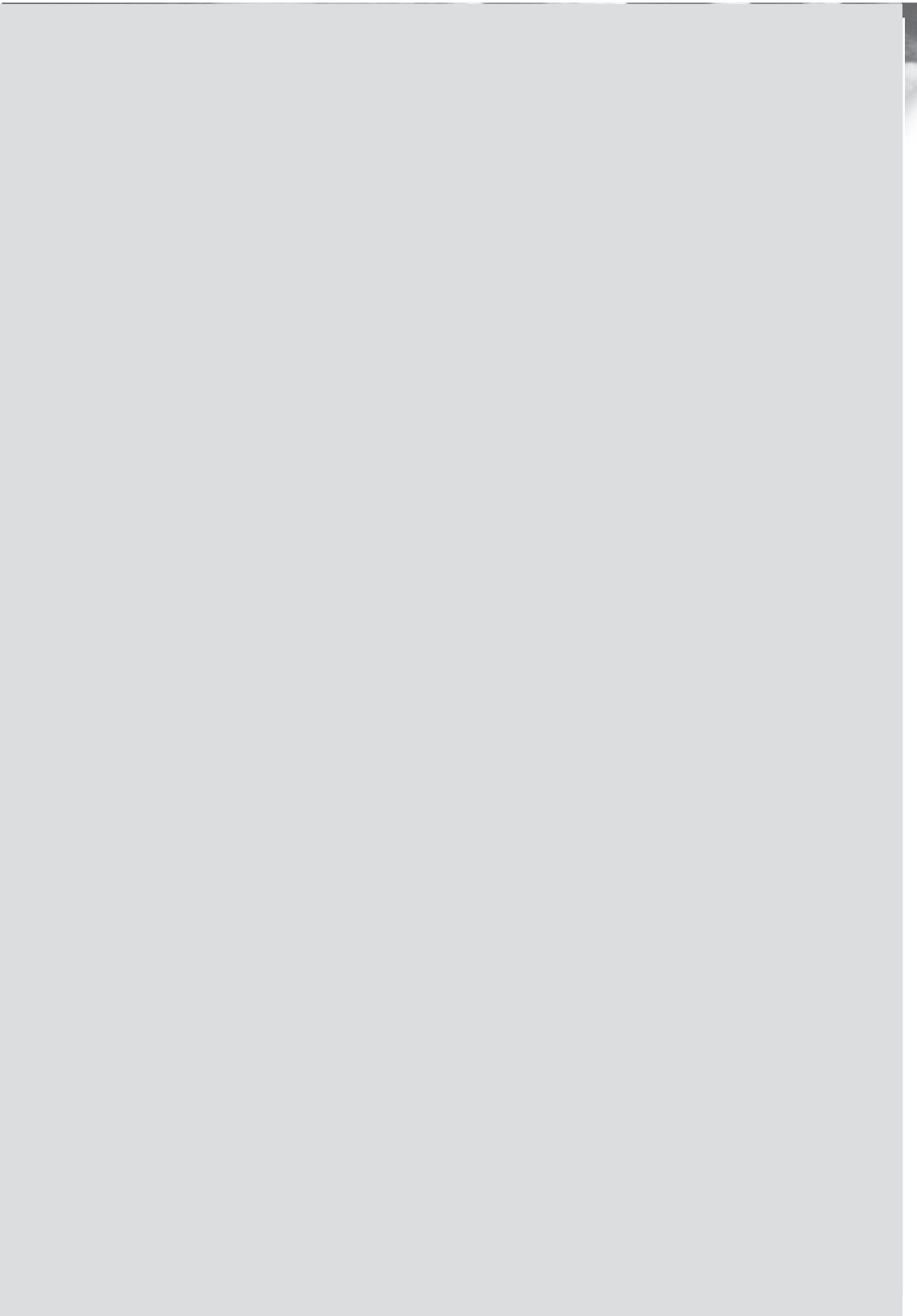
M E M O

M E M O

ส่วนที่ 2

การซักซ้อมความเข้าใจ เกี่ยวกับ ขั้นตอนการจัดตั้ง หน่วยงานของรัฐ

การซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ

1. ที่มา

โดยที่ ในช่วงระยะเวลาระหว่างปี 2549 – 2550 ได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติ หลายฉบับที่เข้าสู่วาระการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรีและสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งในสาระของกฎหมายนั้นๆ ได้มีการกำหนดให้มีการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐทั้งที่มีฐานะเป็นส่วนราชการ และไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจขึ้น แต่โดยที่ตามหลักการของ การจัดตั้งหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการหรือหน่วยงานรูปแบบอื่น เช่น องค์กรมหาชน คณะกรรมการรัฐมนตรีได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการขอจัดตั้งไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้หน่วยงานกลางได้พิจารณา กัลั่นกรองความเหมาะสมของ การขอจัดตั้งหน่วยงานก่อนนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณา เนื่องจากการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นใหม่จะมีผลผูกพันต่อภาระงบประมาณของประเทศ

สำนักงาน ก.พ.ร. จึงได้เสนอเรื่อง “การซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ” เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการรัฐมนตรี และเจรจาให้ทราบ ทบวง กรม ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

คณะกรรมการรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2550 ได้พิจารณา มีมติเห็นชอบการซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ และการเสนอเรื่อง ต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อขอให้มีการตราพระราชบัญญัติ ตามที่ สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ และ สำนักงาน ก.พ.ร. ได้จัดทำหนังสือเวียนแจ้งมติคณะกรรมการรัฐมนตรีเกี่ยวกับ “การซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ” เพื่อให้ส่วนราชการทราบและถือปฏิบัติแล้ว

2. สรุปสาระสำคัญ

เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของคณะกรรมการรัฐมนตรี โดยเฉพาะใน การขอจัดตั้งหน่วยงานของรัฐทั้งที่ เป็นส่วนราชการและไม่เป็นส่วนราชการ คณะกรรมการรัฐมนตรีได้ พิจารณา มีมติเห็นชอบเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ ตามที่ สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ ดังนี้

ขั้นตอนการขอจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ

1. กรณีการขอจัดตั้งส่วนราชการ

1) ในกรณีที่มีกฎหมายเพื่อใช้บังคับในเรื่องใดก็ตามไม่ครอบคลุมไว้กำหนดในรายละเอียด ให้มีการจัดตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่ (ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งกรมหรือสำนัก/กอง)

3) หากจะมีการจัดตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่ ให้ส่วนราชการดำเนินการ ดังนี้

(1) กรณีการขอจัดตั้งส่วนราชการระดับกรม ให้กระทรวงดำเนินการขอจัดตั้งส่วนราชการตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม หรือพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งนี้ ให้นำเรื่องการขอจัดตั้งส่วนราชการเสนอคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง และ ก.พ.ร. พิจารณา ก่อนนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

(2) กรณีการขอจัดตั้งส่วนราชการระดับต่ำกว่ากรม จะต้องดำเนินการตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2549

(3) เพื่อประโยชน์ในการกลั่นกรองความเหมาะสมของการจัดตั้งส่วนราชการ ให้กระทรวงที่ประสงค์จะขอจัดตั้งส่วนราชการ จัดทำรายละเอียดประกอบการพิจารณาตามแบบคำชี้แจงประกอบการขอจัดตั้งส่วนราชการ

2. กรณีการขอจัดตั้งองค์กรมahan

1) ในการร่างกฎหมายเพื่อให้บังคับกันเรื่องหนึ่งเรื่องใดก็ตาม ไม่ควรเข้าข้อกำหนดในรายละเอียดให้มีการจัดตั้งองค์กรมahan ทั้งสองประเภท คือ (1) องค์กรมahan ที่จัดตั้งโดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งตามพระราชบัญญัติองค์กรมahan พ.ศ. 2542 (2) องค์กรมahan ที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะหรือที่เรียกว่าหน่วยงานในกำกับของกระทรวงขึ้นใหม่

2) การจัดตั้งองค์กรมahan โดยทั่วไป ให้ดำเนินการตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2550 คือ ให้จัดตั้งตามพระราชบัญญัติองค์กรมahan พ.ศ. 2542 โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เว้นแต่องค์กรมahan นั้น จำเป็นต้องใช้อำนาจเดียว (Unilateral Act) อันกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคล กรณีการจัดตั้งกองทุนซึ่งยกเว้นกฎหมายว่าด้วยวิธีการบบประมาณหรือกฎหมายเงินคงคลัง หรือกรณีการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐซึ่งต้องประสาทปริญญาบัตร จึงให้ตราเป็นพระราชบัญญัติเฉพาะได้

3) ให้กระทรวงที่ประสงค์จะจัดตั้งองค์กรมahan ดำเนินการตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2549 โดยให้จัดทำคำชี้แจงประกอบคำขอส่งไปยังสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อนำเสนอ ก.พ.ร. พิจารณา ก่อนนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

โปรดดูรายละเอียดใน หนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร 1200/ว 13 ลงวันที่ 28 สิงหาคม 2550 เรื่อง การซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ

ที่ นร ๑๙๐๐/ว ๑๗

สำนักงาน ก.พ.ร.
ถนนพิชัยณรงค์โลก กทม. ๑๐๓๐๐

๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง การซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ

เรียน (เวียน กระทรวง ทบวง กรม)

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือสำเนาข้อความรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๗/๑๓๔๔๔
ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ เรื่อง การซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการ
จัดตั้งหน่วยงานของรัฐ
๒. เอกสารการซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ
และการเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการเพื่อขอให้มีการตราพระราชบัญญัติ

ด้วยคณะกรรมการด้านการประชุมเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ได้พิจารณา มีมติ
เห็นชอบการซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ และการเสนอเรื่องต่อ
คณะกรรมการเพื่อขอให้มีการตราพระราชบัญญัติ ตามที่ สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ

สำนักงาน ก.พ.ร. จึงขอส่งมติด้วย แล้วขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ
และการเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการเพื่อขอให้มีการตราพระราชบัญญัติ ปรากฏรายละเอียดตามลิํงที่
ส่งมาด้วย มาเพื่อถือปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายทศพร ศิริสัมพันธ์)

เลขานุการ ก.พ.ร.

กลุ่มพัฒนาระบบโครงสร้างราชการ

โทร. ๐ ๒๓๔๕ ๙๙๔๐

โทรสาร ๐ ๒๓๔๕ ๙๙๑๐

สำ/ สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑
รับที่ ๐๘๖๒๕
วันที่ - ๕ ธ.ค. ๒๕๕๐
เวลา

ที่ นร ๐๕๐๓/๑๓๔๙

สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

สิงหาคม ๒๕๕๐

เรื่อง การซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ

เรียน เลขาธิการ ก.พ.ร.

อ้างถึง หนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๙๐๐/๑๐๖ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐

ตามที่ได้เสนอเรื่อง การซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ ไปเพื่อดำเนินการ นั้น

คณะกรรมการรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ลงมติเห็นชอบการซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับ

๑. ขั้นตอนการขอจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ และ

๒. การเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อขอให้มีการตราพระราชบัญญัติทั้งนี้ ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางโอมครี อารยะครี)

รองเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี

สำนักนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๖๔๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๔ (Q694/D/S)

โทรสาร ๐ ๒๖๔๐ ๙๐๕๕

www.cabinet.thaigov.go.th

การซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ และการเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการตุรีเพื่อขอให้มีการตราพระราชบัญญัติ

ที่มา

โดยที่ได้มีมติคณะกรรมการตุรีกำหนดหลักการและขั้นตอนการดำเนินการขอจัดตั้งหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐรูปแบบอื่น เนื่องจากมีอำนาจและหน่วยงานในกำกับของกระทรวงไว้อ่านอย่างชัดเจน เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบได้พิจารณาถึงกรอบของความเหมาะสมของการขอจัดตั้งหน่วยงานก่อนนำเสนอคณะกรรมการตุรีพิจารณา เนื่องจากการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นใหม่จะมีผลผูกพันต่อภาระงบประมาณของประเทศไทย ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

มติคณะกรรมการตุรีที่เกี่ยวข้อง

1. มติคณะกรรมการตุรีเมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2542 ได้พิจารณาเมื่อตีเห็นชอบในหลักการว่า “ไม่ควรเมื่อข้อกำหนดในรายละเอียดให้มีการจัดตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่ในการร่างกฎหมายเพื่อใช้บังคับกับเรื่องหนึ่งเรื่องใด”
2. มติคณะกรรมการตุรีเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2547 ได้พิจารณาเมื่อตีเห็นชอบกับขั้นตอนการจัดตั้งองค์กรมหาชน ตามความเห็นของคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
3. มติคณะกรรมการตุรีเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2547 วันที่ 24 มกราคม 2549 และวันที่ 19 ธันวาคม 2549 ได้พิจารณาเมื่อตีเห็นชอบกับขั้นตอนการแบ่งส่วนราชการภายในกรม ตามความเห็นของคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
4. มติคณะกรรมการตุรีเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2550 ได้พิจารณาเมื่อตีเห็นชอบกับการกำหนดประเภทขององค์กรมหาชนที่ครอบคลุมองค์กรมหาชน 2 รูปแบบและเกณฑ์การจัดตั้งองค์กรมหาชน ตามความเห็นของคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

นอกจากนี้ ตามระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการตุรี พ.ศ. 2548 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 16 มีนาคม 2548 ได้กำหนดแนวทางเกี่ยวกับการเสนอร่างกฎหมายต่อคณะกรรมการตุรีไว้เป็นการเฉพาะ

ข้อเท็จจริง

โดยที่ ในปัจจุบัน มีความไม่เข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการขอจดตั้งหน่วยงานของรัฐทั้งที่เป็นส่วนราชการ และไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจขึ้น โดยมีร่างพระราชบัญญัตินิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งในสาระของกฎหมายนั้น ๆ ได้มีการกำหนดให้มีการจดตั้งหน่วยงานของรัฐทั้งที่มีฐานะเป็นส่วนราชการ และไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจขึ้น และในการเสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะกรรมการรัฐธรรมนตรีให้ดำเนินการตามหลักการและขั้นตอนตามมติคณะกรรมการรัฐธรรมนตรีที่เคยมีมติไว้ รวมทั้งมีให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตรวจสอบรายบัญญัติ ซึ่งทำให้เกิดผลมีการเพิ่มหน่วยงานของรัฐมากขึ้นในลักษณะของหน่วยงานที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติ ซึ่งจะมีผลผูกพันกับงบประมาณ บุคลากร ที่แต่งตั้งจากระบบกลางที่ใช้ในการกำกับดูแล ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรมหาชน ทั้งนี้ หากมีจำนวนหน่วยงานของรัฐประจำหนึ้นเป็นจำนวนมากจะกระทบต่อระบบการบริหารราชการของประเทศไทย โดยเฉพาะระบบการเงิน และระบบงบประมาณ นอกจากนี้ การเสนอร่างกฎหมายในลักษณะพระราชบัญญัตินั้น โดยหลักแล้วควรจัดทำขึ้นเฉพาะกรณีที่กฎหมายนั้นมีผลกระทบต่อการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคล

เพื่อประยุชนในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของคณะกรรมการรัฐธรรมนตรี โดยเฉพาะในการขอจดตั้งหน่วยงานของรัฐทั้งที่เป็นส่วนราชการและไม่เป็นส่วนราชการ คณะกรรมการรัฐธรรมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2550 ได้พิจารณาไม่มีเห็นชอบ เกี่ยวกับขั้นตอนการจดตั้งหน่วยงานของรัฐ ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ ดังนี้

ขั้นตอนการขอจดตั้งหน่วยงานของรัฐ

1. กรณีการขอจดตั้งส่วนราชการ

1) ในคราวร่างกฎหมายเพื่อใช้บังคับในเรื่องใดก็ตามไม่ควรมีข้อกำหนดในรายละเอียดให้มีการจดตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่ (ไม่ว่าจะเป็นการจดตั้งกรมหรือสำนัก/กอง)

2) หากจะมีการจดตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่ ให้ส่วนราชการดำเนินการ ดังนี้

(1) กรณีการขอจดตั้งส่วนราชการระดับกรม ให้กระทรวงดำเนินการขอจดตั้งส่วนราชการตามพระราชบัญญัติปรับบัญชีกระทรวง ทบวง กรม หรือพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งนี้ ให้นำเรื่องการขอจดตั้งส่วนราชการเสนอคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง และ ก.พ.ร. พิจารณา ก่อนนำเสนอคณะกรรมการรัฐธรรมนตรี (ปรากฏขั้นตอนตามเอกสารหมายเลข 1)

(2) กรณีการขอจัดตั้งส่วนราชการระดับต่ำกว่ากรม จะต้องดำเนินการตามมติคณะกรรมการต่อเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2549 (ประกาศขึ้นตอนตามเอกสารหมายเลข 2)

(3) เพื่อประโยชน์ในการกลั่นกรองความเหมาะสมของการจัดตั้งส่วนราชการ ให้กระทรวงที่ประسังค์จะขอจัดตั้งส่วนราชการ จัดทำรายละเอียดประกอบการพิจารณาตามแบบคำชี้แจงประกอบการขอจัดตั้งส่วนราชการ (ประกาศตามเอกสารหมายเลข 3)

2. กรณีการขอจัดตั้งองค์การมหาชน

1) ใน การร่างกฎหมายเพื่อใช้บังคับกับเรื่องหนึ่งเรื่องใดก็ตาม ไม่ควรมีข้อกำหนดในรายละเอียดให้มีการจัดตั้งองค์การมหาชนทั้งสองประเภท คือ (1) องค์การมหาชนที่จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติ ตามพระราชบัญญัติองค์กรรมมหาชน พ.ศ. 2542 (2) องค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะหรือที่เรียกว่า หน่วยงานในกำกับของกระทรวงขึ้นใหม่

2) การจัดตั้งองค์การมหาชนโดยทั่วไป ให้ดำเนินการตามมติคณะกรรมการต่อเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2550 คือ ให้จัดตั้งตามพระราชบัญญัติองค์กรรมมหาชน พ.ศ. 2542 โดยการตราเป็นพระราชบัญญัติ เน้นแต่องค์การมหาชนนั้น จำเป็นต้องใช้อำนาจรัฐฝ่ายเดียว (Unilateral Act) อันกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคล กรณีการจัดตั้งกองทุนซึ่งยกเว้นกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายเงินคงคลัง หรือกรณีการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐซึ่งต้องประสานปริญญาบัตร จึงให้ตราเป็นพระราชบัญญัติเฉพาะได้

3) ให้กระทรวงที่ประสังค์จะจัดตั้งองค์การมหาชนดำเนินการตามมติคณะกรรมการต่อเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2549 โดยให้จัดทำคำชี้แจงประกอบคำขอ ส่งไปยังสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อนำเสนอ ก.พ.ร. พิจารณา ก่อนนำเสนอคณะกรรมการต่อ (ประกาศตามเอกสารหมายเลข 4)

การเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการต่อเมื่อขอให้มีการตราพระราชบัญญัติ

โดยที่ในปัจจุบันมีร่างพระราชบัญญัติหลายฉบับที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาของคณะกรรมการต่อและสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีการกำหนดให้มีการกำหนดให้มีการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐทั้งที่มีฐานะเป็นส่วนราชการ และไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ เป็นจำนวนมาก โดยสาระสำคัญในการตราเป็นพระราชบัญญัติจะมีวัตถุประสงค์อยู่ 2 ประการ คือ ประการแรก เป็นการกำหนดขออำนาจให้แก่น่วยงานตนเอง และประการที่สอง ต้องการให้หน่วยงานที่ตั้งขึ้นนั้นคงอยู่ตลอดไป ไม่สามารถยุบเลิกได้

และหากจะยุบเลิกก็จะต้องไปดำเนินการยกเลิกกฎหมายฉบับนั้น ๆ ก่อน ซึ่งในทางปฏิบัติจะกระทำได้ยาก ประกอบกับโดยที่คณะกรรมการมีมติเห็นชอบกับระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการต่อไปนี้ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 16 มีนาคม 2548 แล้ว ซึ่งได้กำหนดแนวทางเกี่ยวกับการเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการต่อไปเพื่อขอให้มีการตรวจสอบบัญญัติขึ้นว่า นอกจากจะต้องดำเนินการตามการเสนอเรื่องทั่วไปแล้ว หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ด้วย

(1) จัดทำคำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตรวจสอบบัญญัติ

(2) จัดทำสรุปสร้ำสำคัญของหลักการในร่างพระราชบัญญัติ

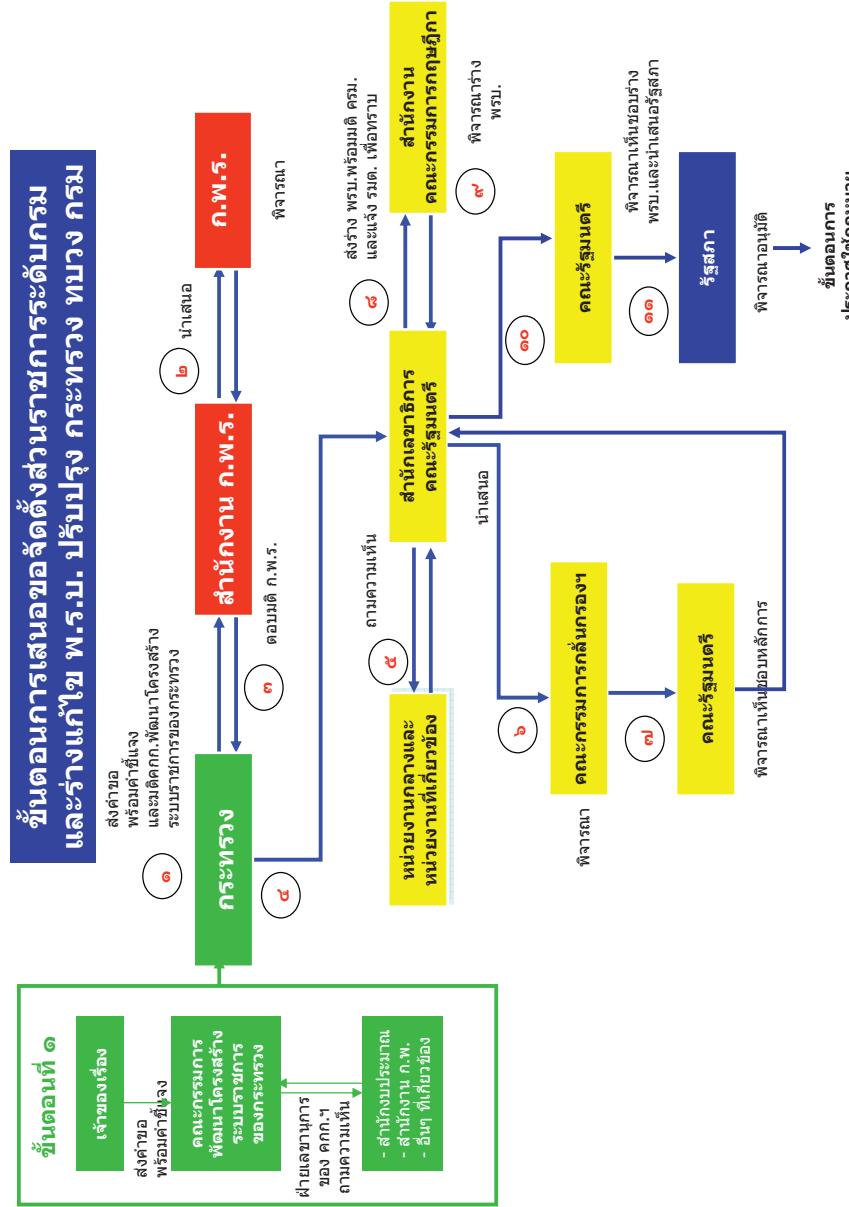
(3) จัดทำรายงานเปรียบเทียบในกรณีแก้ไขเพิ่มเติมหรือปัจจุบันพระราชบัญญัติที่มีอยู่แล้ว

ซึ่งหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตรวจสอบบัญญัติได้กำหนดเป็นประณีตอยู่ ๆ 10 ประเด็น (ปรากฏตามเอกสารหมายเลข 5)

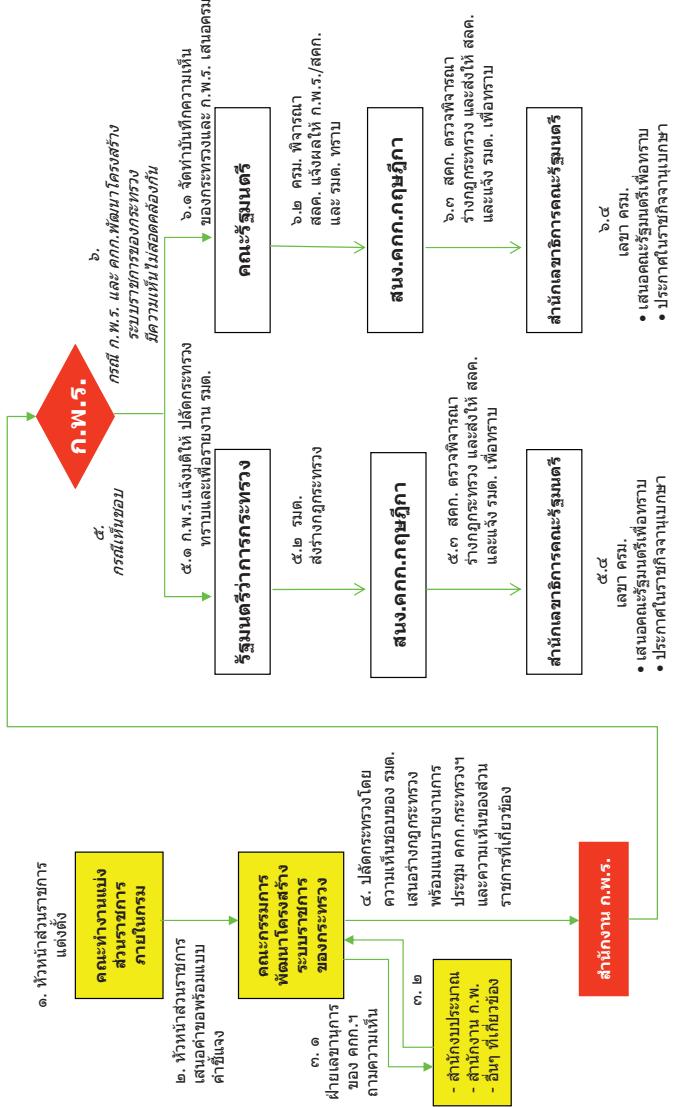
คณะกรรมการต่อไปนี้ในการประชุมเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2550 ได้พิจารณา มีมติเห็นชอบเกี่ยวกับการเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการต่อไปเพื่อขอให้มีการตรวจสอบบัญญัติตามที่ สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอดังนี้

1. ให้สำนักเลขานุการคณะกรรมการต่อไปนี้ดำเนินการตรวจสอบเหตุผลความจำเป็นในการตรวจสอบบัญญัติของส่วนราชการตามประเด็น (check list) ทั้ง 10 ประเด็นอย่างเคร่งครัด และหากพบว่าส่วนราชการใดไม่ได้ดำเนินการตอบประเด็น (check list) ทั้ง 10 ประเด็นดังกล่าวแล้ว ก็ให้สำนักเลขานุการคณะกรรมการต่อไปนี้ร่างพระราชบัญญัตินี้ คืนไปยังส่วนราชการทันที

2. ในการตรวจสอบบัญญัติของคณะกรรมการกฤษฎีกา ให้กรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจสอบเหตุผลความจำเป็นในการตรวจสอบบัญญัติตาม 10 ประเด็นดังกล่าวก่อน หากเห็นว่าส่วนราชการไม่ได้ดำเนินการตอบประเด็น (check list) แล้ว ก็ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาส่งร่างพระราชบัญญัตินี้กลับคืนมาให้สำนักเลขานุการคณะกรรมการต่อไปเพื่อให้มีการดำเนินการตอบประเด็น (check list) ทั้ง 10 ประเด็นก่อน

របៀបទារាយការងារជាមុនក្នុងព្រឹត្តការងារ

รายการคำชี้แจงประกอบคำขอจัดตั้งส่วนราชการ

1. การวิเคราะห์การกิจ

ส่วนราชการจะต้องตอบคำถามเกี่ยวกับวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการปฏิบัติการกิจที่จะขอจัดตั้งหรือขยายหน่วยงาน เพื่อวิเคราะห์ว่าการกิจนั้นจำเป็นต้องดำเนินการโดยส่วนราชการ ซึ่งสามารถสรุปขั้นตอนของคำ답มาได้ตามแผนภาพ ดังนี้

ทั้งนี้ ต้องอธิบายเหตุผลประกอบคำ답มาแต่ละข้อให้ชัดเจน

2. เหตุผลความจำเป็นในการขอจัดตั้ง

ให้ระบุเหตุผลความจำเป็นของงานที่จะจัดตั้งเป็นส่วนราชการให้ชัดเจน ได้แก่

2.1 เมื่อจัดตั้งขึ้นแล้วจะเป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ของชาติในด้านใด

2.2 เหตุผลที่แสดงว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารราชการ สามารถแก้ไขปัญหาข้อด้อยของในการดำเนินงานที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และ/หรือสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างไร และประชาชนจะได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้นอย่างไร

2.3 ชี้แจงสาเหตุที่ต้องขอปรับปรุงส่วนราชการ (เฉพาะกรณีส่วนราชการระดับต่ำกว่ากรม)

2.3.1 หน้าที่ความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น หรือเปลี่ยนแปลงไป โดยชี้แจงรายละเอียดว่ามีงานเพิ่มขึ้นอย่างไร หรือลักษณะงานเปลี่ยนแปลงไปประการใด

2.3.2 มีการเปลี่ยนแปลงระบบ หรือวิธีการทำงาน เฉพาะหน่วยงานหรือในภาพรวมของกรม

2.3.3 ปัญหาการดำเนินงาน หรือการบริหารงานของกรม อันเนื่องมาจากโครงสร้างส่วนราชการเดิมไม่เหมาะสม

3. ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ

ให้ระบุ

3.1 ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการระดับกรม

3.1.1 วัตถุประสงค์

3.1.2 หน้าที่และความรับผิดชอบ

3.2 การแบ่งส่วนราชการ (เฉพาะกรณีส่วนราชการระดับต่ำกว่ากรม)

3.2.1 ให้แสดงແນ່ນງົມການແບ່ງສ່ວນຮາຊາກໃນປັຈຸບັນ

3.2.2 ให้แสดงການເປີຍບໍາຫຼິກທີ່ຂອງປັບປຸງໃໝ່ ໂດຍໃຫ້ຈັດເປັນຕາງເປີຍບໍາຫຼິກທີ່ຂອງປັບປຸງໃໝ່ ທັງນີ້ ให้ระบุດ້ວຍວ່າມີການປັບປຸງຍ່າງໄວ (ຕາມເອກສາຣແນບໝາຍເລີຂ 1)

3.3 หน้าที่ความรับผิดชอบของແຕ່ລະສ່ວນຮາຊາກ

3.3.1 ໃຫ້ໜັງหน้าທີ່ຄວາມຮັບຜິດຂອບຂອງແຕ່ລະສ່ວນຮາຊາກໃນປັຈຸບັນ

3.3.2 ສໍາຮັບສ່ວນຮາຊາກທີ່ຂອງປັບປຸງ ໃຫ້ໜັງหน้าທີ່ແລະຄວາມຮັບຜິດຂອບຂອງສ່ວນຮາຊາກທີ່ຂອງປັບປຸງເປີຍບໍາຫຼິກທີ່ຂອງປັບປຸງໃໝ່ ແລະ ແຕ່ລະສ່ວນຮາຊາກໃນປັຈຸບັນ (ຕາມເອກສາຣແນບໝາຍເລີຂ 2)

4. ນໂຍບາຍ ແຜນງານສຳຄັນຂອງຮູ້ບາລທີ່ສ່ວນຮາຊາກຕ້ອງຮັບຜິດຂອບ

ໃຫ້ແສດງຄືນໂຍບາຍແລະແຜນງານສຳຄັນຂອງຮູ້ບາລແລະຕາມແຜນພັດນາເຕີຣ່ອຊູ້ກິຈແລະສັງຄນແທ່ງໝາຕີ ແຜນບໍລິຫານຮາຊາກແຜ່ນດິນເພະໜີ້ສ່ວນຮາຊາກນັ້ນຮັບຜິດຂອບໂດຍແສດງຄວາມເຂື່ອມໂຍງກັບແຜນຮະດັບໝາຕີ ແລະແຜນຮະດັບກະທຽວ ແລະຮະດັບການ

5. ປົບມາດງານ

ໃຫ້ແສດງວ່າງານສຳຄັນ ທີ່ມີອູ້ໃນປັຈຸບັນໄດ້ແກ່ງານຂະໄວບ້າງ ມີບົມາດງານມາກັນຂອຍເພີ່ມໄດ ໂດຍໃຫ້ແສດງສົດຕິປົມາມງານຢ້ອນໜັ້ງ 3 ປີ ສໍາຮັບງານໃໝ່ໄໝໃຫ້ແສດງວ່າໄດ້ລົງມື້ດຳເນີນກາຮ່ວໄປບ້າງແລ້ວຍ່າງໄວ ອີ່ວີ່ ແລະ ໃຫ້ແສດງປະມານການປົມາມງານລ່ວງໜ້າ 3 ປີ ຕາມງານທີ່ຈະພຶ່ງມື ອີ່ວີ່ເປົ້າມາຍຂອງງານຕາມແຜນ (ຕາມເອກສາຣແນບໝາຍເລີຂ 3)

6. ຄ່າໃໝ່ຈ່າຍ

ໃຫ້ແສດງຮາຍລະເອີ້ດນປະມານຄ່າໃໝ່ຈ່າຍໃນປັຈຸບັນ (ຄ້າມື້) ແລະປະມານການຄ່າໃໝ່ຈ່າຍໃນປັບປຸງປະມານລັດໄປ (3 ປີ້້າງໜ້າ) ເພາະສ່ວນຮາຊາກທີ່ຂອງປັບປຸງ

โดยจำแนกรายละเอียดงบประมาณตามงบรายจ่าย ได้แก่ งบบุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน งบเงินอุดหนุน และงบรายจ่ายอื่น (ตามเอกสารแนบท้ายเลข 4)

7. อัตรากำลังเจ้าหน้าที่

7.1 ให้สรุปกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

7.2 ให้แสดงแผนภูมิอัตรากำลังเฉพาะกอง/สำนักที่เกี่ยวข้องกับการขอปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการ โดยให้แสดงถึงอัตรากำลังที่มีอยู่ในปัจจุบัน และอัตรากำลังที่ขอปรับปรุงใหม่ (เฉพาะกรณีส่วนราชการระดับต่ำกว่ากรม)

8. ร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ

ให้เสนอร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ สำหรับกรณีส่วนราชการระดับต่ำกว่ากรมให้เสนอร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ พร้อมเหตุผลในการปรับปรุงกฎกระทรวง

9. คำชี้แจงอื่น ๆ (ถ้ามี)

อาจระบุรายละเอียดอื่น ๆ ที่เห็นว่าเกี่ยวข้องและจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณา หรือที่เป็นประเด็นสำคัญที่นอกเหนือจากที่ระบุข้างต้น

ตารางเปรียบเทียบการเมืองส่วนราชการที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่ข้อรับประทานใหม่

การเปลี่ยนร่างกายในปัจจุบัน	การเปลี่ยนร่างกายที่ข้อรับประทานใหม่	หมายเหตุ
กรรม ..... ก. ราชภารपธิหารลั่นหลัง (๑) ..... (๒) ..... (๓) ..... (๔)	กรรม ..... ก. ราชภารพธิหารลั่นหลัง (๑) ..... (๒) ..... (๓) ..... (๔)	(ต่อไป) เป็นการขอปรับปรุงที่อยู่ส่วนราชการใหม่ เป็นการແຍกงาน..... ของกอง.....(แล้วกอง)..... นางเจตติงเป็นส่วนราชการใหม่ ช. ราชภารพธิหารลั่นหลัง (๑) .....